SZENT KORONÁNK

(VITATOTT EREDETE)

ÉS

HÁNYATTATOTT SORSA (1205-1978)

(MÉG KARCAGON IS „MEGFORDULT”)

Bemutatóm tartalma

Röviden a korona eredete, formája és eszmeisége.

A 11 külföldre vitele és hazahozatala.

Néhány országunkon belüli szállítása.

A hányattatásainak történelmi háttere.

A érintett uralkodóházak leszármazási ábrái.

Az egyes események szereplőinek korabeli ábrázolása.

Az útvonalához kapcsolódó térképek.

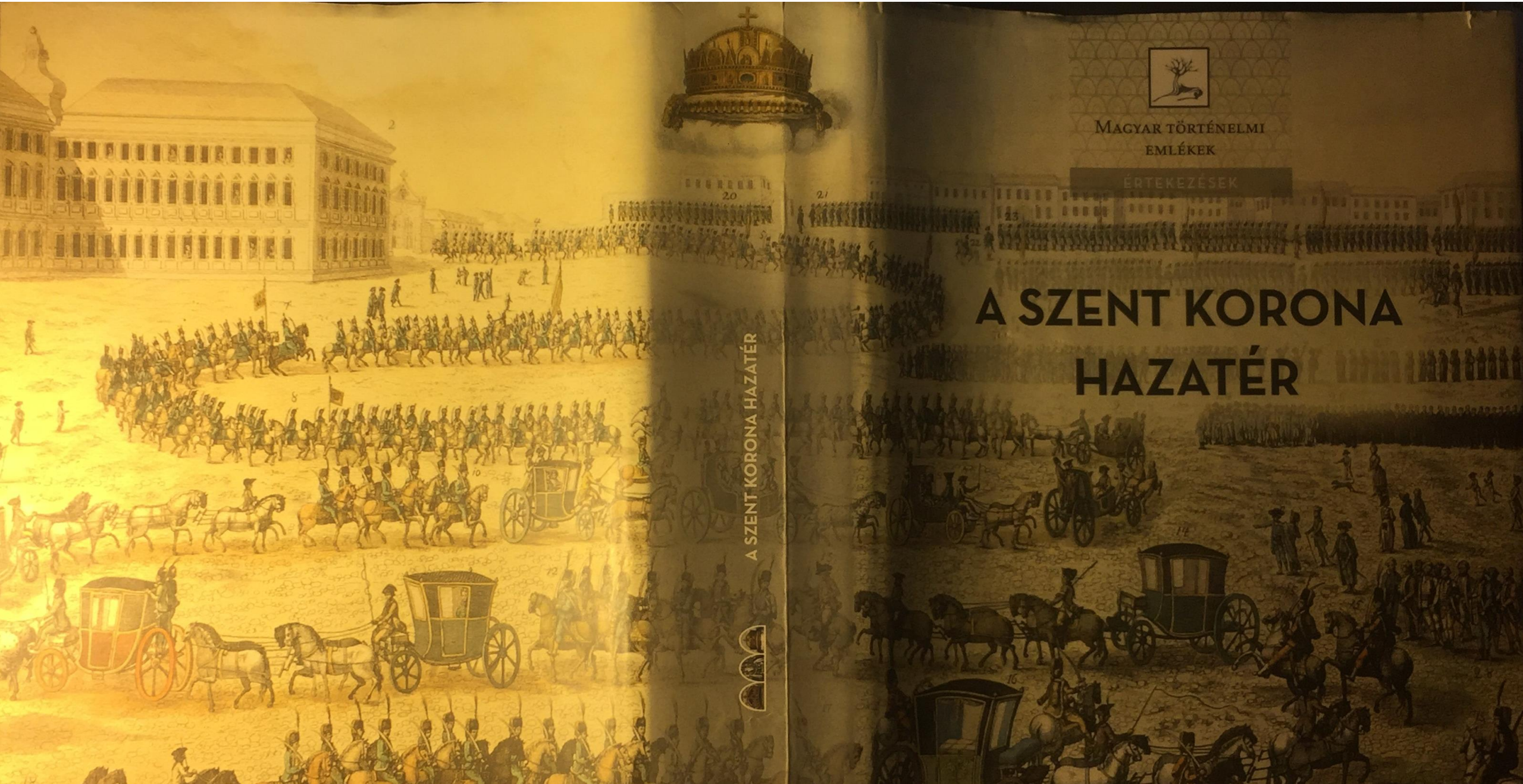
Pár kevésbé közismert dolog is szóba kerül.

Persze kimeríthetetlen téma,

tőlem sem várható, hogy minden részlet végére járjak.

Vizsgálatát nehezítette, hogy csak ritkán és kevesek láthatták.

Forrásom: A SZENT KORONA HAZATÉR

Eredete vitatott

Talán Attiláé (410-53) volt, ami fián át (Aladár=Nagy Károly) kerül annak tanitójához, a pápához. (A történelmi közelség magyarázata Heribert Illig szerinti 614–911 évek betoldása.)

Nagy Károly az avaroktól zsákmányolta, a kalandozásnál a magyarok keresik, Károly szarkofágjából került elő (Aacheni dóm).

Monda alapján Nagy Károly nevelője, II. Szilveszter pápa álma szerint ajándékozza Szt. Istvánnak.

Kialakítása a legrégebbi keresztény környezetben történhetett: kaukázusi ötvösök munkája Merw 400-500 körül (Damján és Kozma 350-70).

Páran tagadják, hogy I Istváné volt, későbbi összeszerelését állítják, de az 1054-es egyházszakadás után kizárt (latin-görög).

A később rátett Dukasz Mihály kép alapján pláne rosszul ítélnek.

Merw Belső-Ázsiában a Selyem Út mentén

Merw a mai Türkmenisztánban

Szerkezete

Látszólag két elkülöníthető fő szerkezeti részből áll:
Az alsó görög abroncs a pártával (Fiú Isten és a szentek),
és a felső latin pánt rész (Atya Isten és 8 apostol tűzzománc képe)

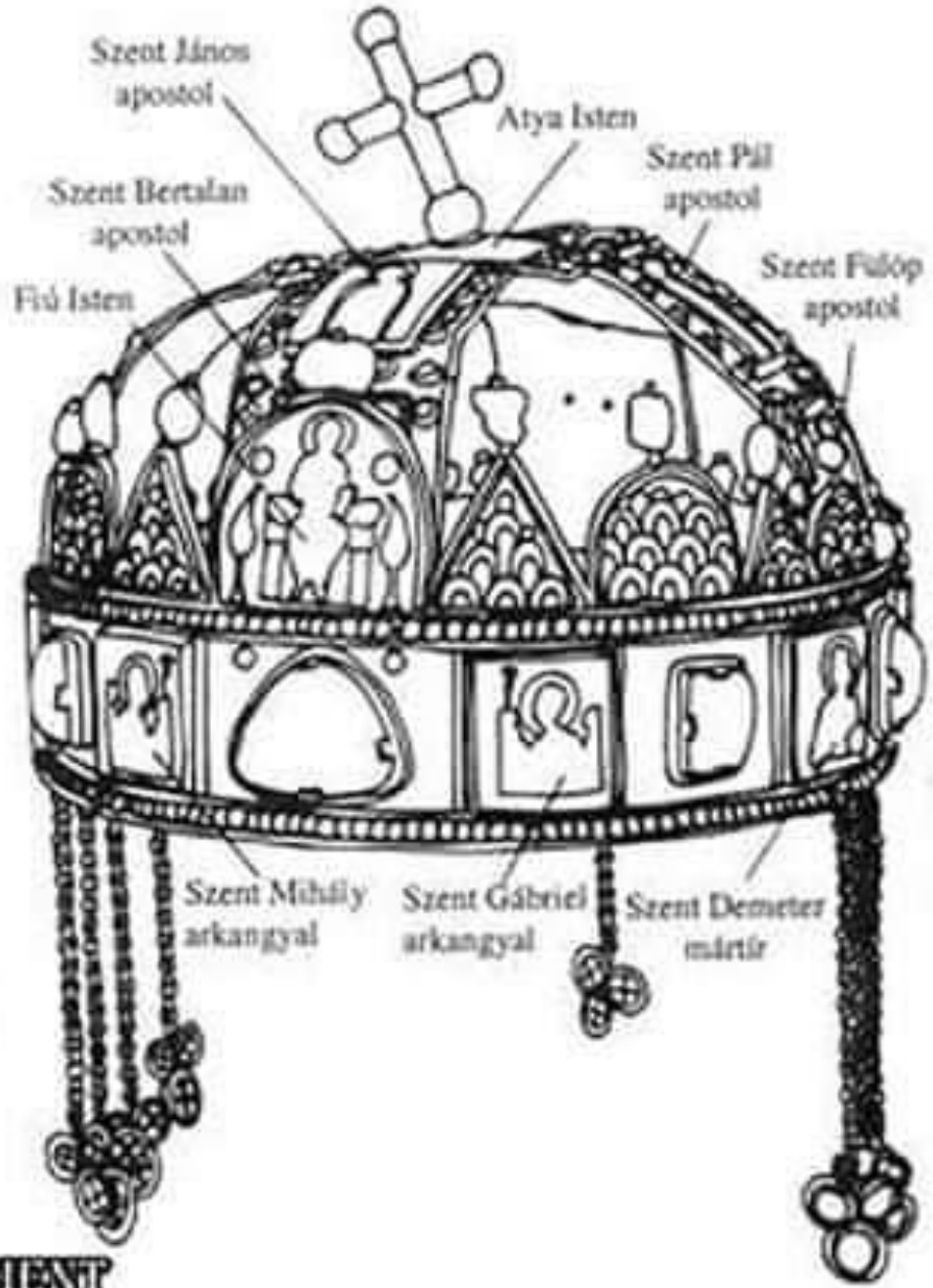

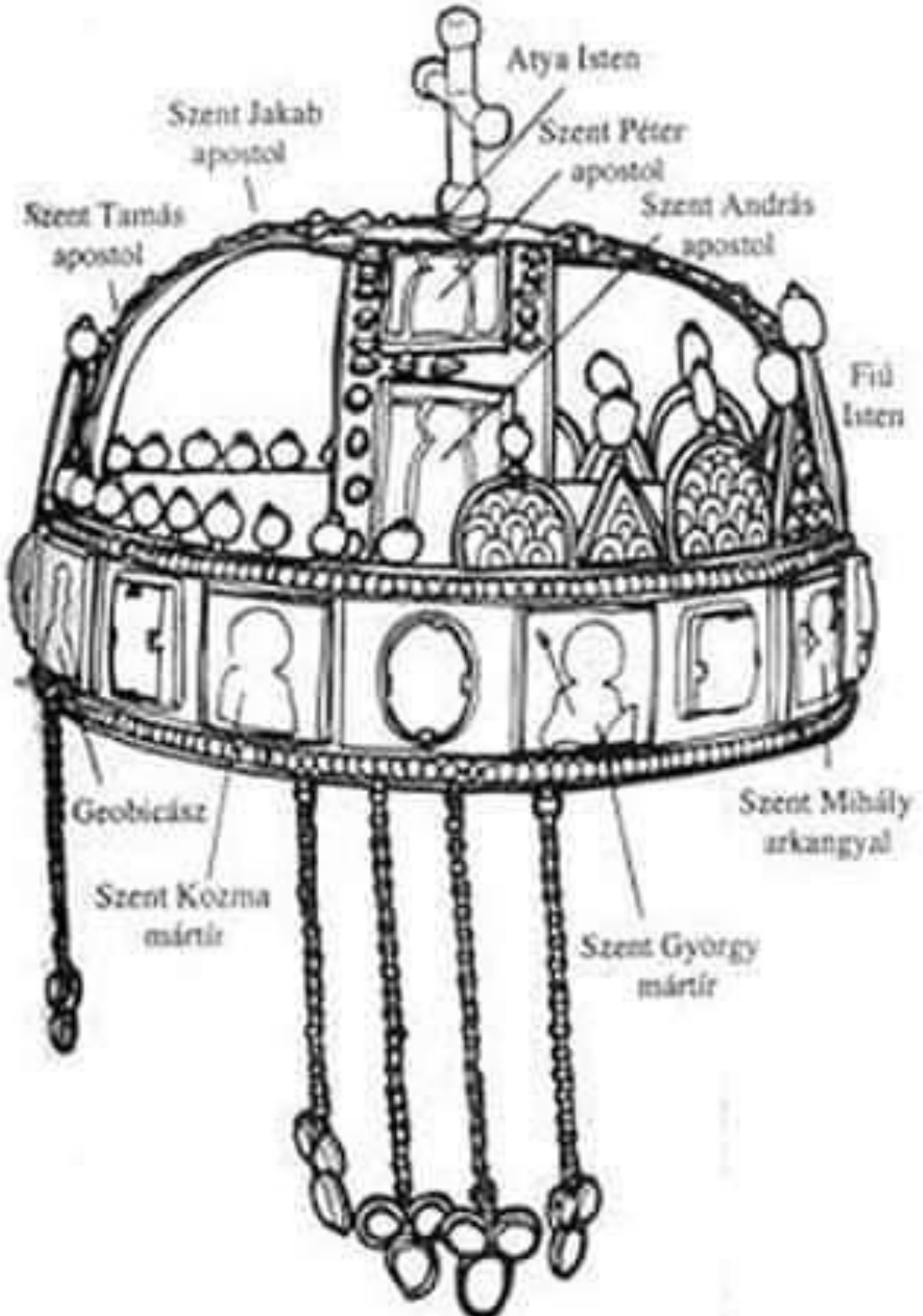
Elrendezése

Harmonikus a megjelenése, az aranymetszés szabályait követi.
A görög és latin rész arany lemezei azonos szelességűek.
A latin részen legfelül a keresztnél az Atya Isten tűzzománc képe.
Alatta a pántokon az apostolok: Jakab, János, Péter, Pál,
lejjebb pedig Tamás, András, Fülöp, Bertalan.

A görög részen szentek szintén tűzzománc képei:

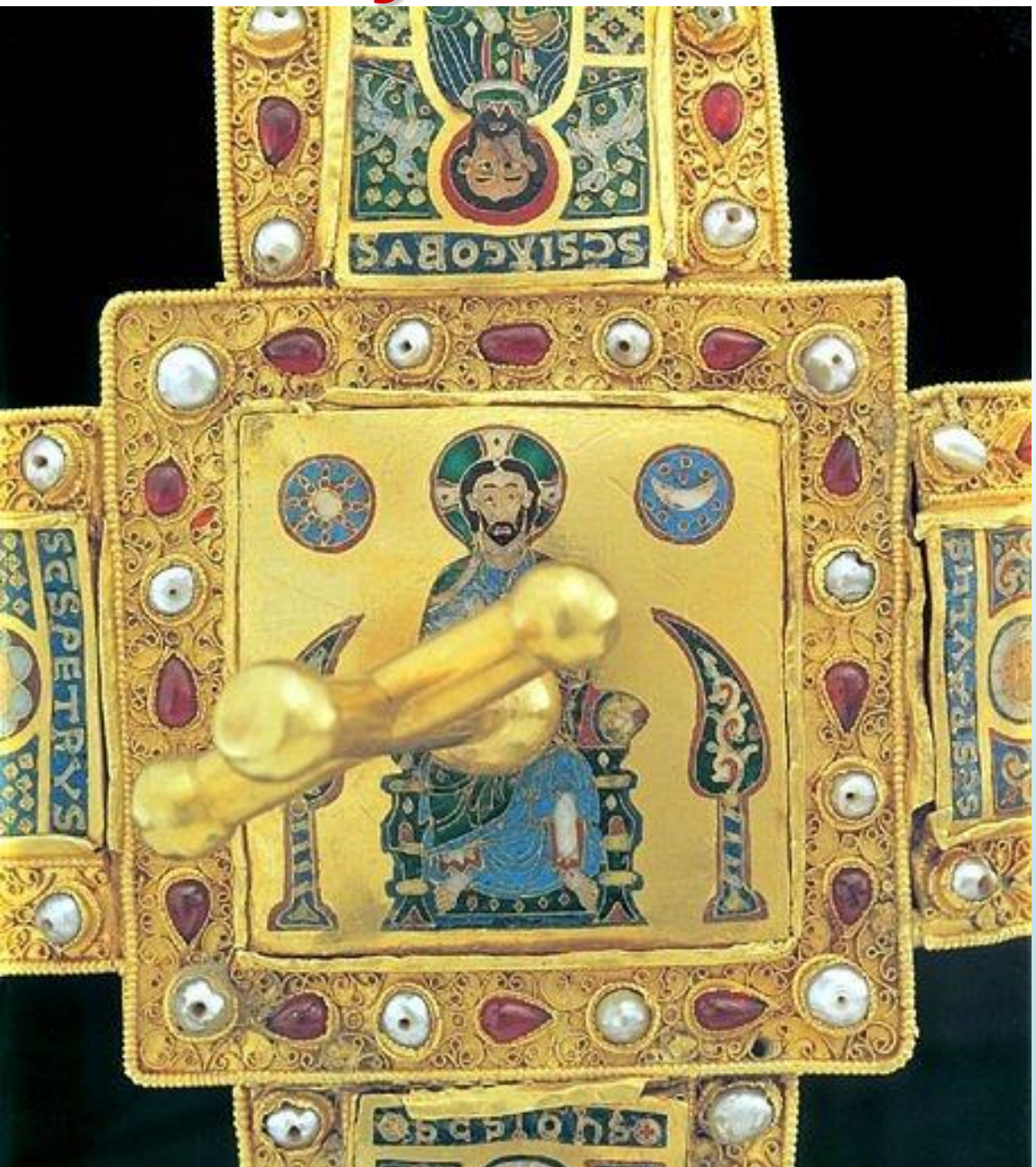
eredetileg Mihály és Gábriel arkangyalok, Szt.György, Szt.Kozma és Szt. Damján mártírok.
A pártán Jézus mint Pantokrátor, azonos formájú az Atya Istennel.
Dukasz Mihály, Dukasz Konstantin és Géza király nem illik ide, eltérő a méret és a felírat színe (fekete->piros), és durva a felszerelésük.

ANCIENT HUNGARY

Az Atya és a Fiú az „elkülönűlő” részeken

Gyanús átalakítás

A törött zafír ékkő cseréje dokumentált.
A később rászerelt képek valószínűleg
Habsburg manipulációk :
Révay Péter 1613-as leírása szerint
a zafír felett Szűz Mária kép volt.
Most helyette Dukasz Mihály képe van.
(és Dukasz Konstantin és Géza király ?)
Ezek eltérő jellegűek és méretűek.
Valószínű II. József alatt cserélték őket,
látszik a durva beavatkozás.

Neve: Magyar Szent Korona

A magyar nemzet, a magyar királyság és a magyar történelem szimbóluma.

A világon egyedül a mi koronánknak van szakrális jellege.

A koronázás hármas feltétele:

1. Székesfehérvár Boldog Asszony Templom 1543-ig
2. Esztergomi érsek
3. Szt. Korona

Szent királyaink, Szt. István és Szt. László koronája is volt.

Nem hétköznapi viselete a királyoknak, csak beavatási koronája.

Ezáltal pápai jogkörű apostoli királyok lettek.

Szent Korona tan fűződik hozzá.

Romkert: Székesfehérvári koronázó Bazilika

Kölcsey Ferenc

Hazával kapcsolatos idézete

„Szentnek nevezik a koronát,
mert a legszentebbnek gondolatát köték hozzája:
gondolatát a szabad nemzet egy testbe foglalásának,
gondolatát az egyesült néperőnek,
mely ne csak idegen bitorló,
de egyes honfiak féktelensége s hatalomvágya ellen is
bonthatatlan gátat emeljen.”

Több mint korona: Szent Korona Tan

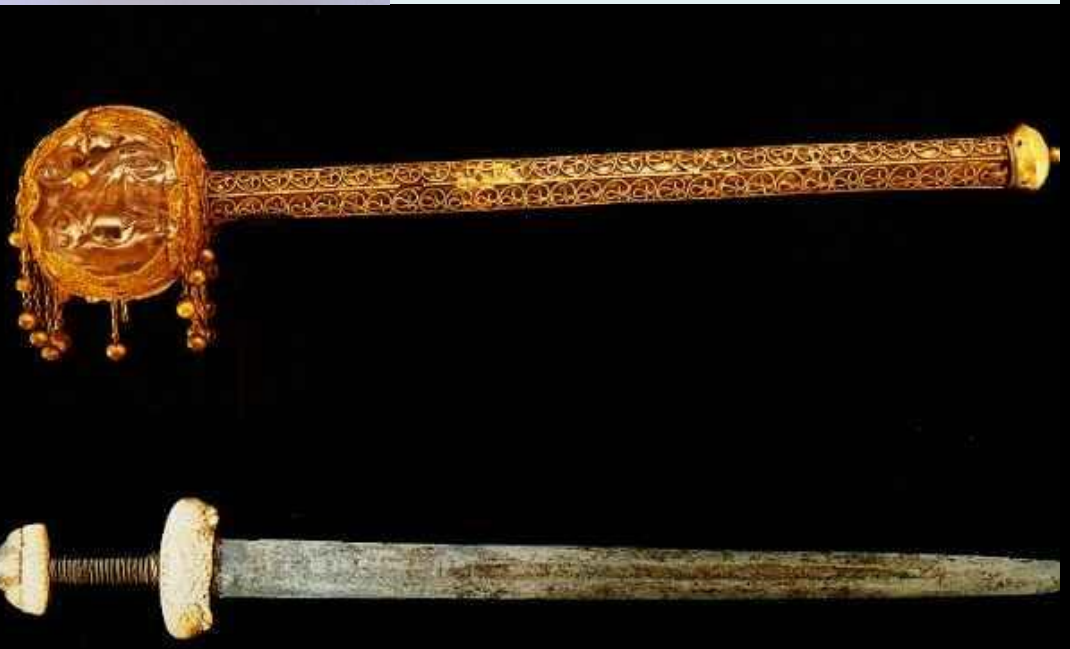
Nemcsak egy koronázási ékszer, a klenodiumok fő darabjaként.
Szent: isteni üzeneteket testesít meg a magyarok küldetéséről.
Adományozása és viselői is szakrális jellegét indokolják.
Nálunk kivételesen a legfőbb közjogi méltóság, a főhatalom képe.
A király is csak általa nyeri el hatalmát, beavatási korona.
Királydombot az ország nevezetes helyeiről hordják össze.
Az ország a Szent Korona tulajdona, és nem a királyé.
Ez a viszony az egész Kárpát-medencére kiterjed,
és az itt lakó minden alattvalóra vonatkozik,
akik ilyen szempontból egyenrangúak.
Az uralkodói despotizmussal, később az idegen uralkodókkal
szembeni kiállást, és a népfelség eszméjét is hordozza.
De sajnos politikai alkuk, és zsarolások eszköze is volt.

Ennek különleges gyakorlata

Az ország koronája és nem a királyé.
A nemességet és birtokot a korona nevében adományozta a király.
Ezért örökös hiányában a koronára száll vissza a birtok.
Zsigmond király elismeri koronával szembeni saját felségsértését,
hogy hatalmával visszaélt a Szt. Koronával kapcsolatban,
és megjutalmazza Péter ispánt a koronához való hűségéért.
De Szulejmán szultán is tiszteletben tartja, nem hurcolja el.
Az 1848-as áprilisi alkotmány a nemeseken túl minden polgárt
beemel a korona képviselte alkotmányosság sáncaiba.
Kun Béla el akarja adni, Kádárék viszont fontosnak tekintik.
Magyarságunk fennmaradásának záloga.
Jogaiba visszahelyezése nagy nemzeti energiákat indukálhatna.

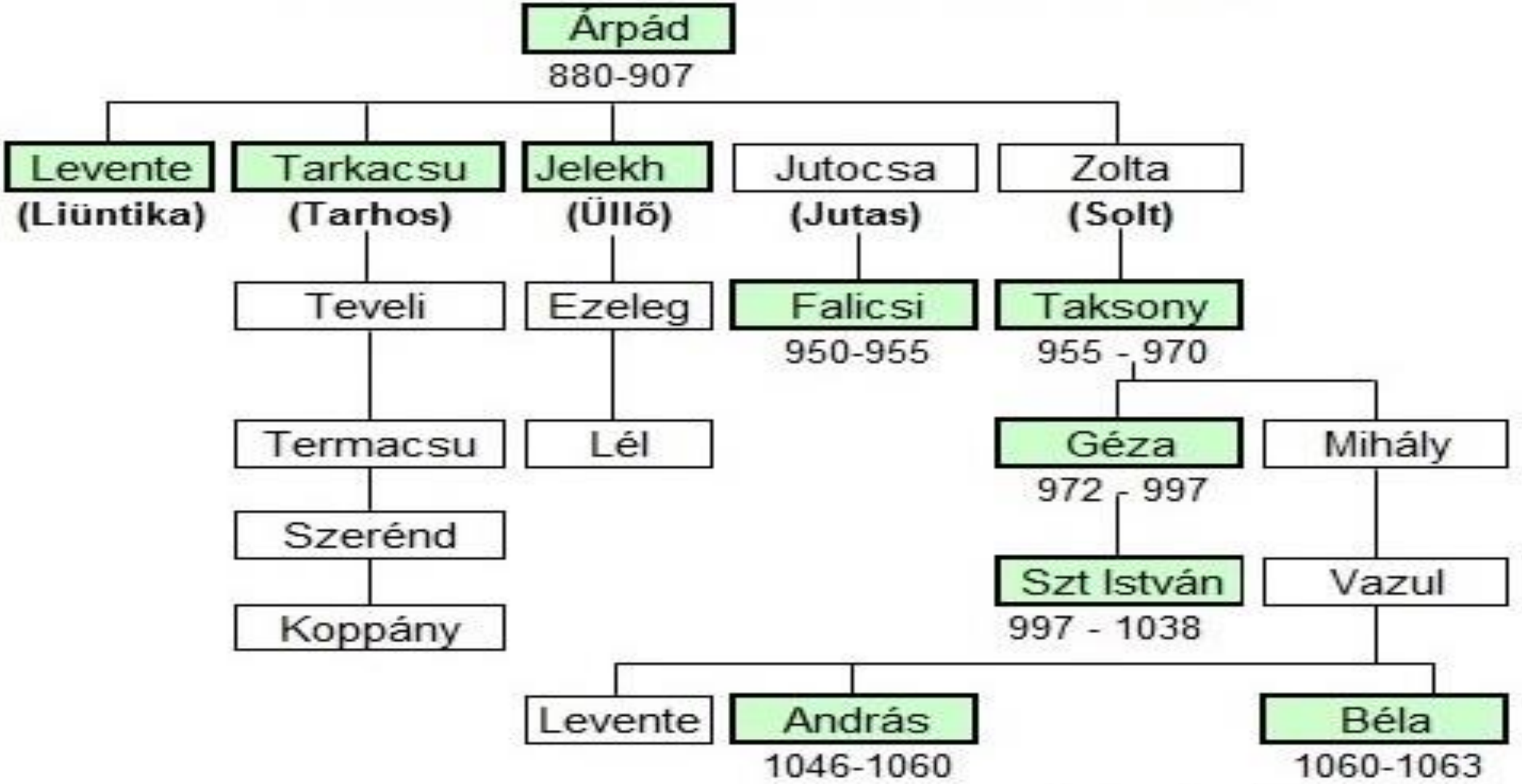
További regáliák v. klenodiumok

Árpád fejedelem fiai, unokái, leszármazottai

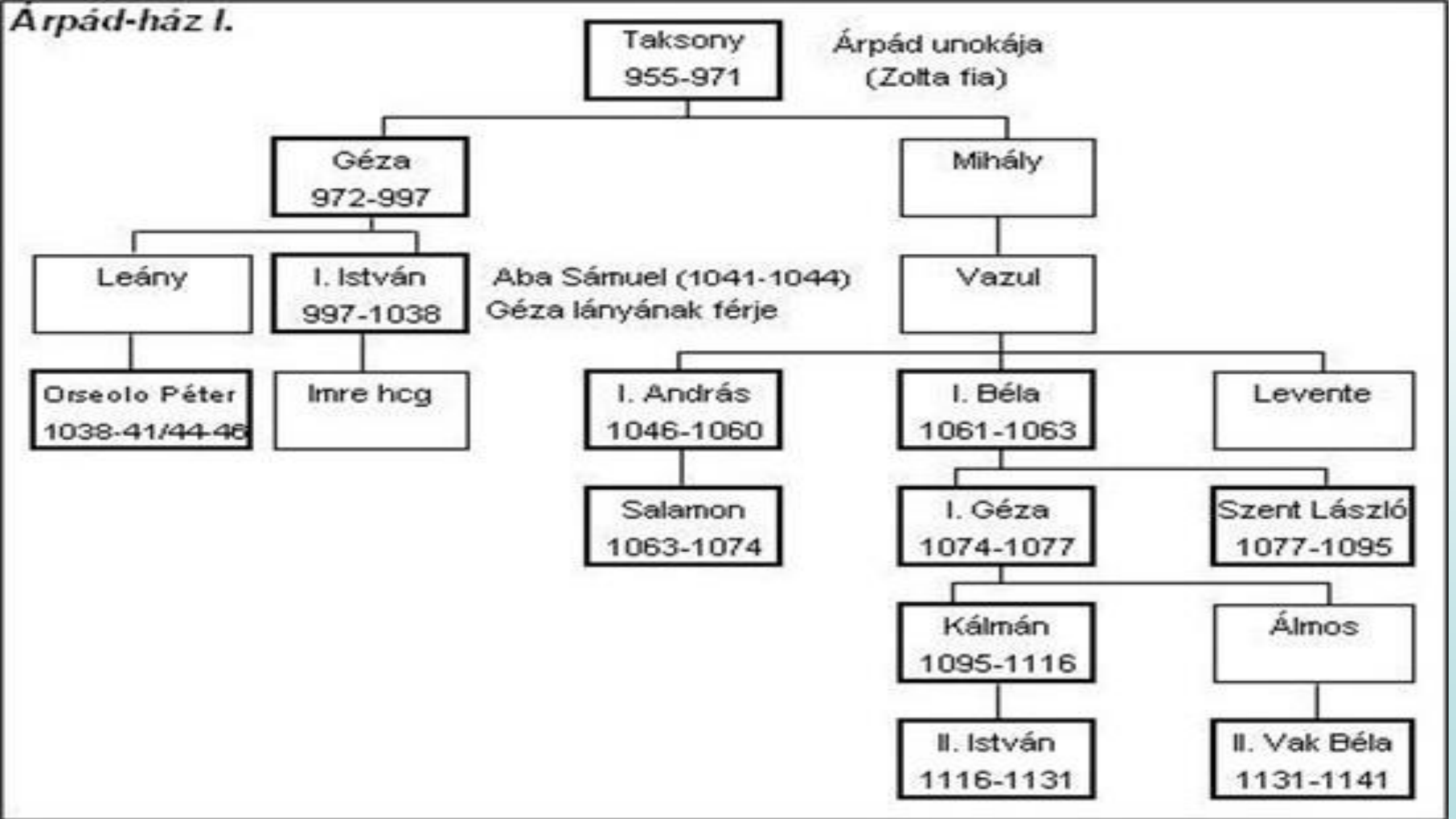

tortenelemtanulas.blog.hu

Ópusztaszer Feszty Árpád: A magyarok bejövetele

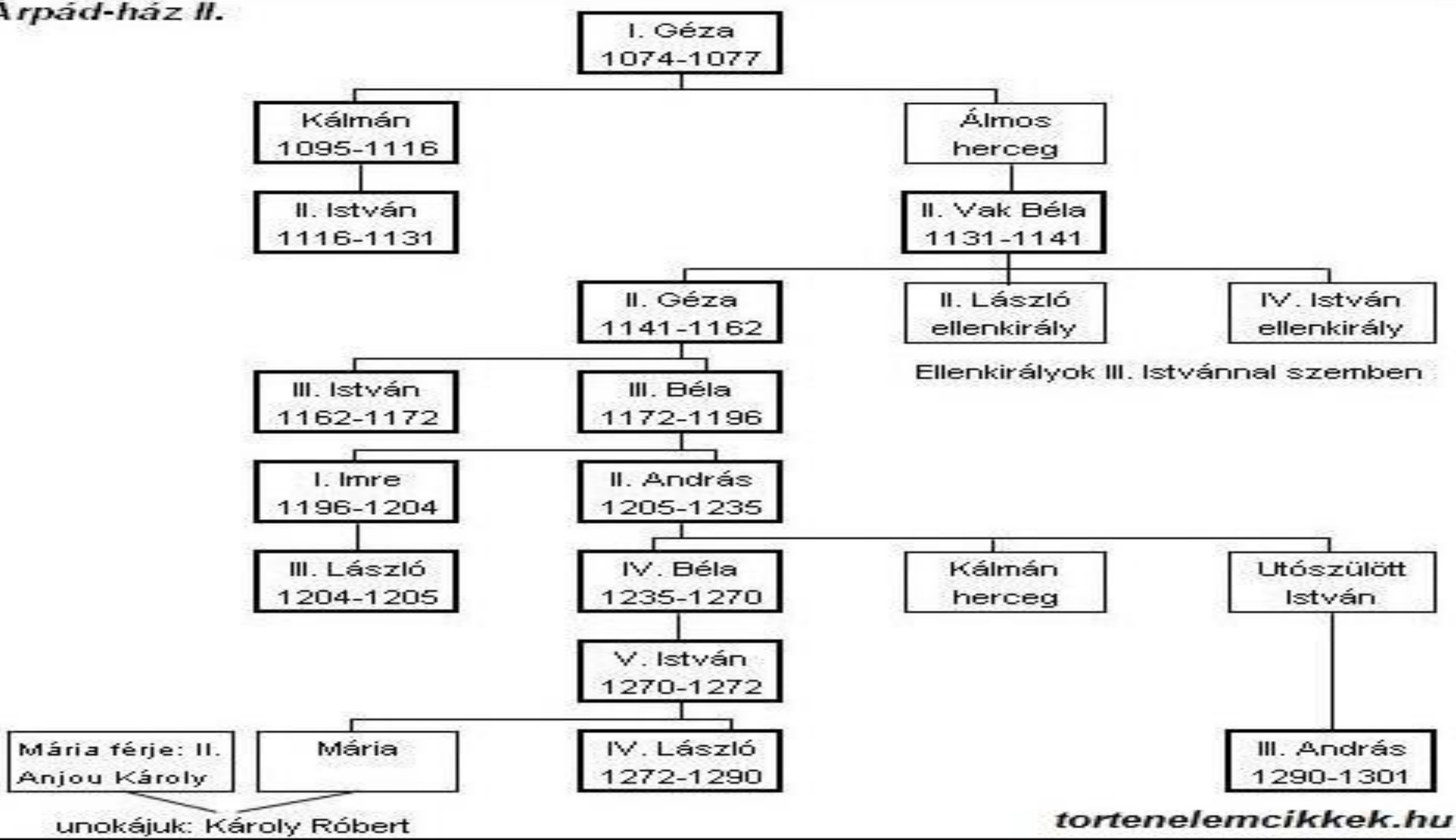
Árpád-ház I.

Taksony
955-971
Árpád unokája
(Zolta fia)
Géza
972-997
Mihály
Leány
I. István
997-1038
Aba Sámuel (1041-1044)
Géza lányának férje
Vazul
Orseolo Péter
1038-41/44-46
Imre hcg
I. András
1046-1060
I. Béla
1061-1063
Levente
Salamon
1063-1074
I. Géza
1074-1077
Szent László
1077-1095
Kálmán
1095-1116
Álmos
II. István
1116-1131
II. Vak Béla
1131-1141

Than Mór: Imre király elfogja lázadó testvérét, Endrét

Árpád-ház II.

tortenelemcikkek.hu

1. útja: III. László menekítése (1205)

Imre király hatalmi torzsalkodása öccsével a későbbi II. Andrással.
Már életében megkoronáztatja pár éves gyermekét, III. Lászlót.
Fia kiskorúsága idejére öccsét pedig kormányzónak nevezi ki.
De II. András a III. Ince pápa figyelmeztetése ellenére sem lojális unokaöccséhez.
Imre özvegye, Aragóniai Konstanca fiával, III. Lászlóval és a koronával Ausztriában, Bécsben remél biztonságot.
Ám ott a gyermek király, III László hamarosan elhunyt.
II. András nyomására Péter győri püspök visszahozza a koronát.
És egyúttal az elhunyt gyermeket is, akit királyt megillető módon Székesfehérváron temetnek el
II. Andrást pedig a visszaszerzett koronával megkoronázzák.
Konstanca visszamegy Aragóniába.

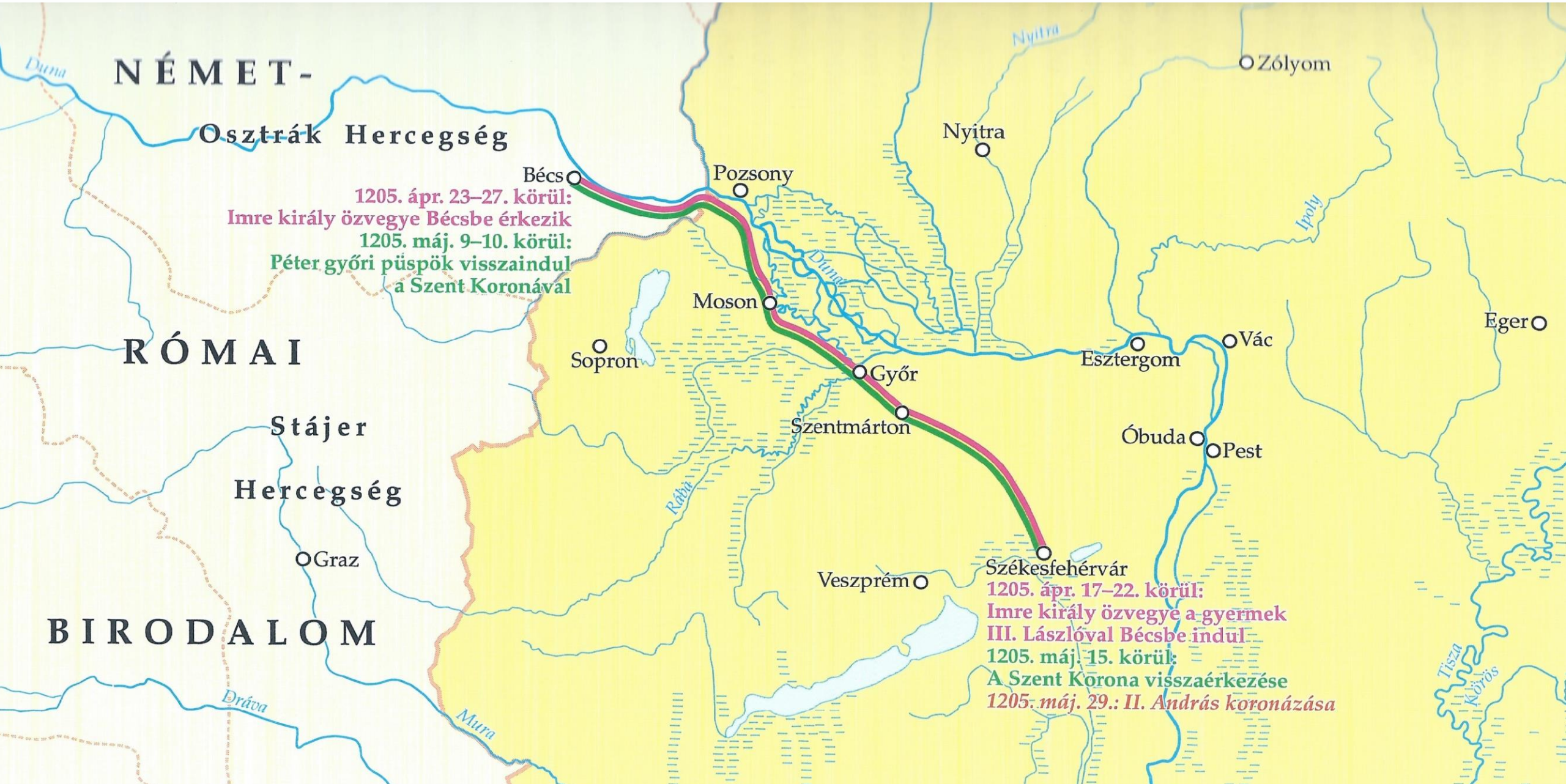
I.Imre-III.László-II.András

1205.

NÉMET-
Osztrák Hercegség
RÓMAI
Stájer
Hercegség
BIRODALOM
Duna
Drava
Mura
Rába
Nyitra
Ipoly
Tisza
Körös
Bécs
1205. ápr. 23–27. körül:
Imre király özvegye Bécsbe érkezik
1205. máj. 9–10. körül:
Péter győri püspök visszaindul
a Szent Koronával
Pozsony
Moson
Sopron
Győr
Szentmárton
Graz
Veszprém
Székesfehérvár
1205. ápr. 17–22. körül:
Imre király özvegye a gyermek
III. Lászlóval Bécsbe indul
1205. máj. 15. körül:
A Szent Korona visszaérkezése
1205. máj. 29.: II. András koronázása
Nyitra
Zólyom
Esztergom
Vác
Eger
Óbuda
Pest

2. útja: a tatárjárás miatt (1241-42)

A muhi csata (1241. ápr. 11-12.) elvesztése után IV. Béla is menekülni kénytelen.

De családját és a kincstárat, a koronát is előre küldi Sopronba.

Ő kerülővel a Felvidéken át menekül a muhi csatából.

II. Frigyes osztrák herceg csellel foglyul ejti és megzsarolja.

Sopronból családjával menekül a dalmáciai Spalatóba (Split).

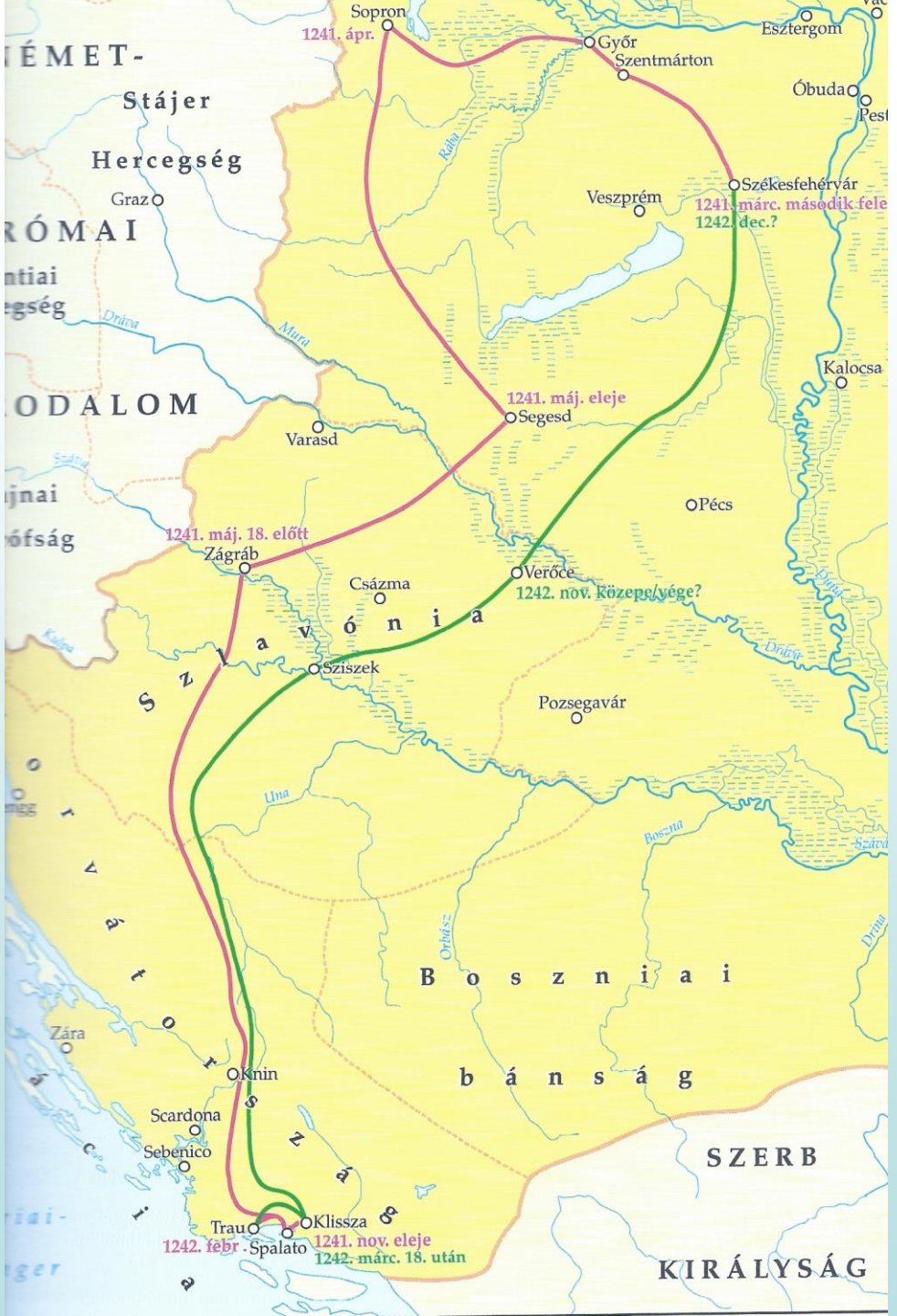
1242 januárban a mongolok átkelnek a Dunán és üldözőbe veszik.

Ekkor Trau (Trogir) szigetére menekülnek.

A tatárok meglepetés szerű elvonulása után térnek haza.

1241.-42.

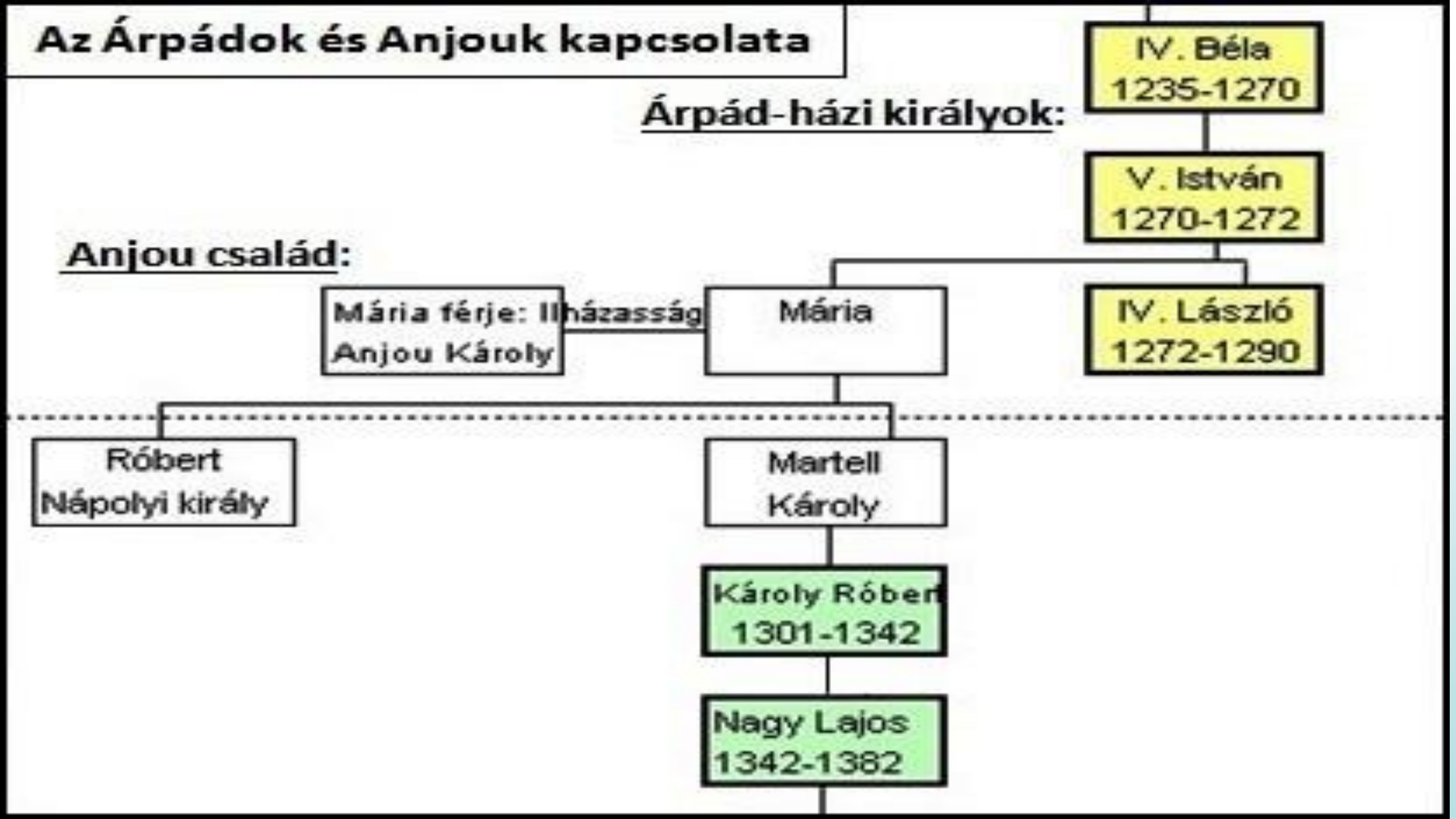

Sopron
1241. ápr.
Győr
Szentmárton
Esztergom
Óbuda
Pest
ÉMET-
Stájer
Hercegség
Graz
Veszprém
Székesfehérvár
1241. márc. második fele
1242. dec.?
RÓMAI
Kalocsa
1241. máj. eleje
Segesd
Varasd
ODALOM
Pécs
1241. máj. 18. előtt
Zágráb
Verőce
1242. nov. közepe/vége?
Csázma
Szlavónia
Szisszek
Pozsegavár
Boszniai
bánság
Zára
Knin
Scardona
Sebenico
SZERB
KIRÁLYSÁG
Trau
Spalato
Klissza
1242. febr.
1241. nov. eleje
1242. márc. 18. után

3. útja: az interregnum alatt (1301-10)

1301-ben III. Andrással férfi ágon kihal az Árpád-ház.
Ekkor királyként a leányági leszármazottak jöhetnek szóba.
Az oligarchák és egyházi méltóságok saját érdekük szerint támogatják a pályázókat.
Ennek hatására közel évtizedes Interregnum következik.
Elsőre a nápolyi Anjou-házból Martel Károly jön számításba.
Elhunytával fia, Károly Róbert jelentkezik a trónra.
1301-ben Székesfehérváron meg is koronázzák
és a D-i országrészek kerülnek fennhatósága alá.
A pápa is az Anjou Károly Róbert mellett áll ki.

Az Árpádok és Anjouk kapcsolata

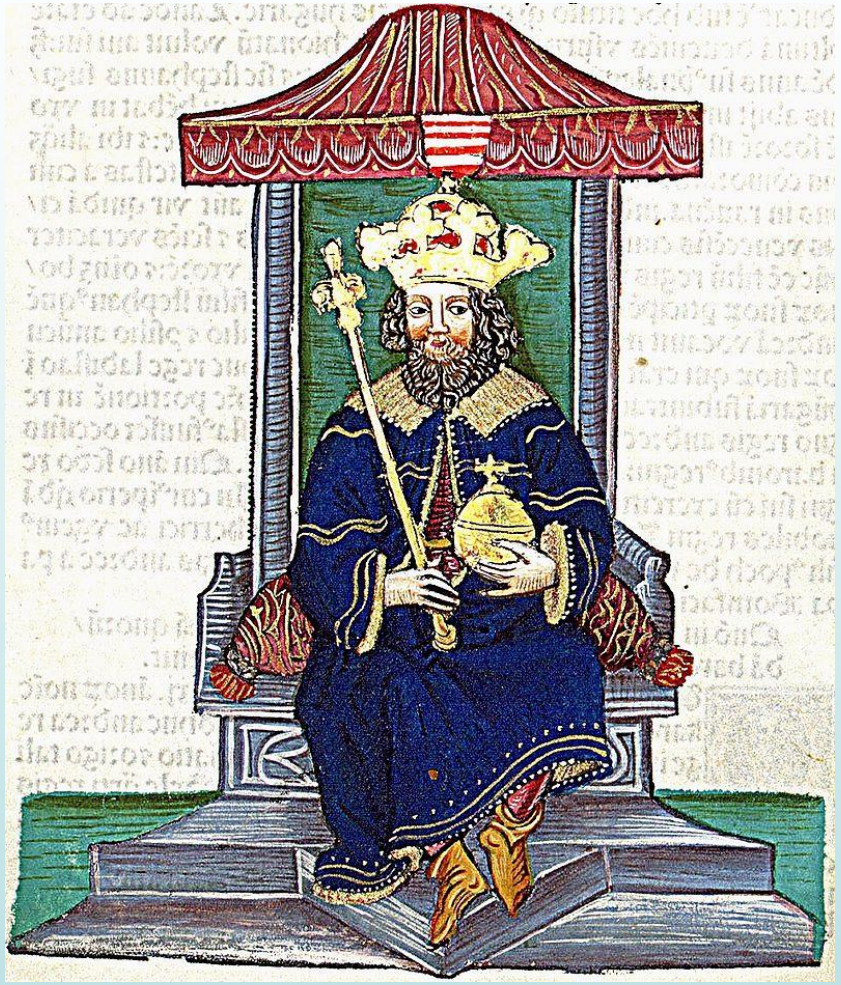

Más pályázók

A Premysl-házi II. Vencel cseh király is leányági érdekelt.
Az ÉNy-i országrészen a Köszegi család a támogatója.
Fiát, László néven, 1304-ben Budán szintén megkoronázzák.
Károly Róbert osztrákokkal szövetségben fenyegetés Vencelnek.
Így Budáról Prágába vonulnak vissza a koronával és ékszerekkel.
Ottó bajor herceg is leányági leszármazott.
László cseh és lengyel királyként a magyarról lemond Ottó javára.
Ottó ellenséges területen lopja át a koronát Magyarországra.
1306 körül Budán koronázzák, de Erdélyben keres támogatást.
Kán László vajda foglyul ejti Ottót, és a koronát Déván tartja.
Tőle egyházi nyomásra megszerzik az Anjou pártiak.
Így 1310 nyarán véglegesen megkoronázzák Károly Róbertet.

Károly Róbert-Vencel László-Ottó

1301-10

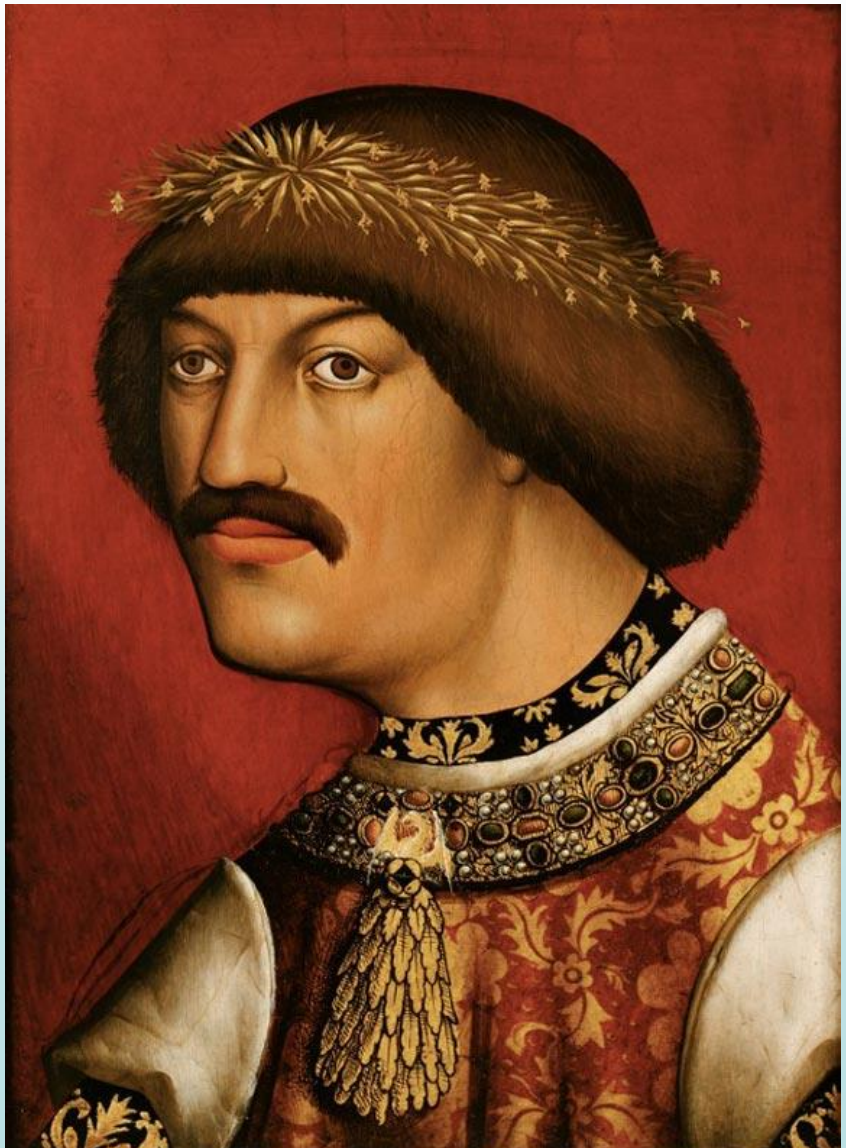

A Szent Korona kalandos körutazása az interregnum éveiben, 1301–1310
A Szent Korona II. és III. Vencel birtokában
A Szent Korona Ottó herceg birtokában
A Szent Korona I. Károly birtokában
Prága
1304. szept. 22.–
1305. szept.
(II. majd III. Vencelnél)
CSEH KIRÁLYSÁG
Morva Őrgrófság
Brünn
1305. okt.
(III. Vencel átadja Ottó hercegnek)
1305. nov. 1.
(Ottó hg.)
Sziléziai Hercegség
KIS-LENGYELORSZÁGI FEJEDELEMSÉG
HALICSI FEJ.
Vág
Hernád
Garam
Nyitra
Morva
Duna
Sajó
Tisza
Szamos
Dnyeszter
Szeret
Kassa
Osztrák Hercegség
NÉMET-
Nagyszombat
Gross Enzersdorf
Nyitra
Bécs
Fischamend
Pozsony
Bruck a. d. Leitha
Esztergom
Vác
Eger
Sopron
1305. nov.
(Ottó hg.)
RÓMAI
Győr
Óbuda
1302? Buda
Pest
1304 aug. (Vencel/László), 1305. nov. 11. (Ottó hg.)
1306. ápr. közepe (Ottó hg.), 1310. júl.–aug. (I. Károly)
Stájer Hercegség
BIRODALOM
Rába
Székesfehérvár
1301. aug. 27. Vencel/László koronázása
1306. ápr. eleje Ottó hg. koronázása
1310. aug. 27. I. Károly koronázása
Várad
1307. febr. 8.
(Ottó hg.)
1307 eleje (Ottó hg.)
Beszterce
Maros
Kolozsvár
Körös
Karintiai Hercegség
Dráva
Mura
Kalocsa
Erdély
Olt
Szeged
Szávа
Krajnai Őrgrófság
Pécs
Csanád
Gyulafehérvár
Nagy-Küküllő
Zágráb
Maros
1307 első fele (Ottó hg.)
Szeben
Temesvár
Déva
1307 (Ottó hg. átadja

4. útja: a vegyesházi királyok alatt (1440-64)

Zsigmond nyomására Habsburg Albert lett az uralkodó (1437-39).
1440 elején felesége, Luxemburgi Erzsébet, kilopatja a koronát leendő fia, V. László részére, a riválisUlászlótól tartva.
Csecsemőjét pár hónaposan, májusban megkoronáztatja.
De a párhuzamosan királlyá választott Ulászló elől menekülnek.
Végül Bécsújhelyen fia gyámságát és a koronát rábízza III. Frigyes német-római császárra
Ulászló Hunyadi János oldalán az 1444-es várnai csatában elesik.
Így 1445-ben trónra kerülhet a kisgyermek V. László,
de még sokáig III. Frigyes gyámsága alatt van a koronával együtt.
Az ország vezetésére 1446-ban Hunyadit kormányzóvá teszik.
1458-ban pedig királlyá választják fiát, Hunyadi Mátyást.

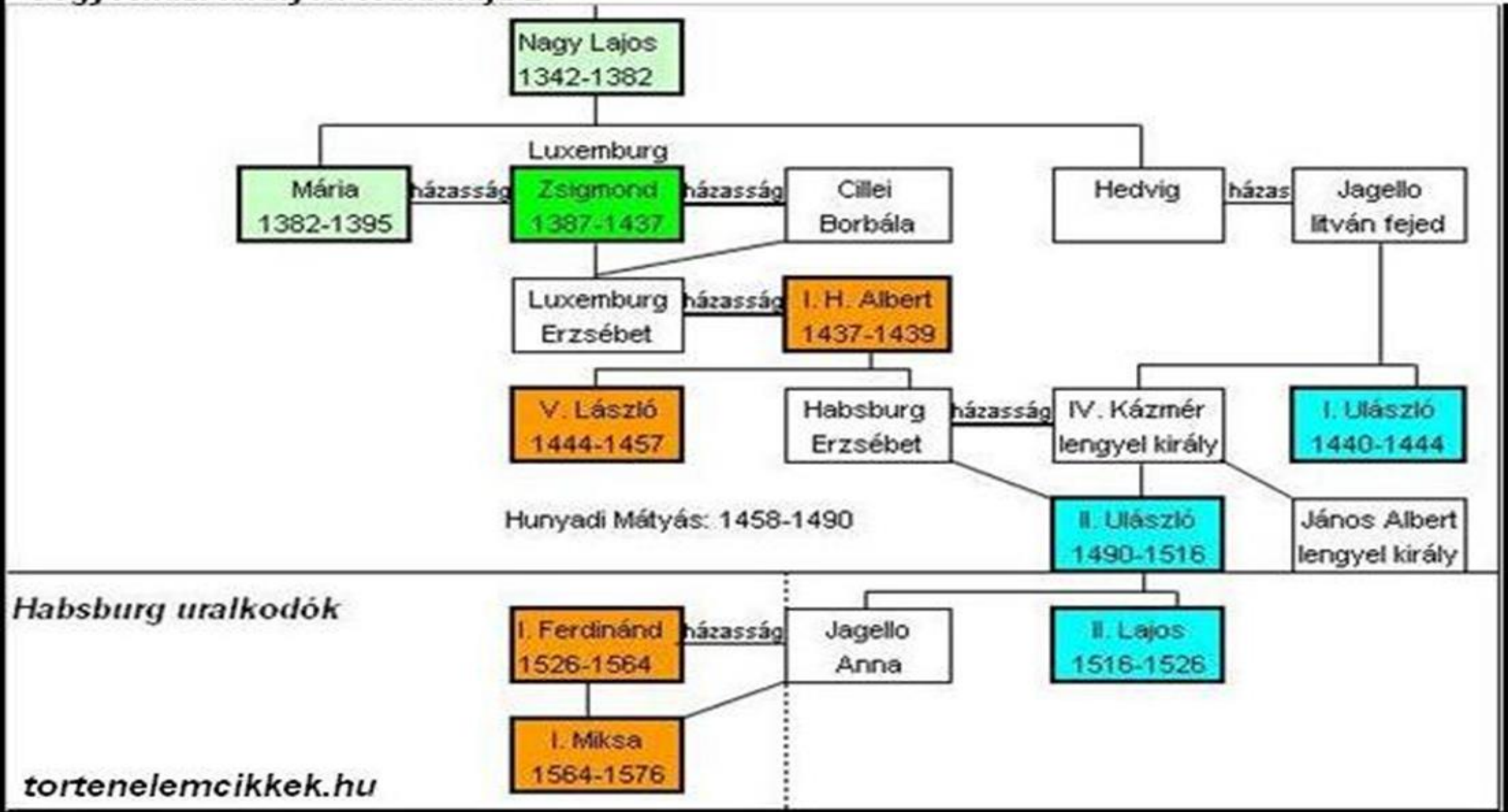
L.Zsigmond - H.Albert - I.Ulászló

Vegyesházi királyok családfája 2

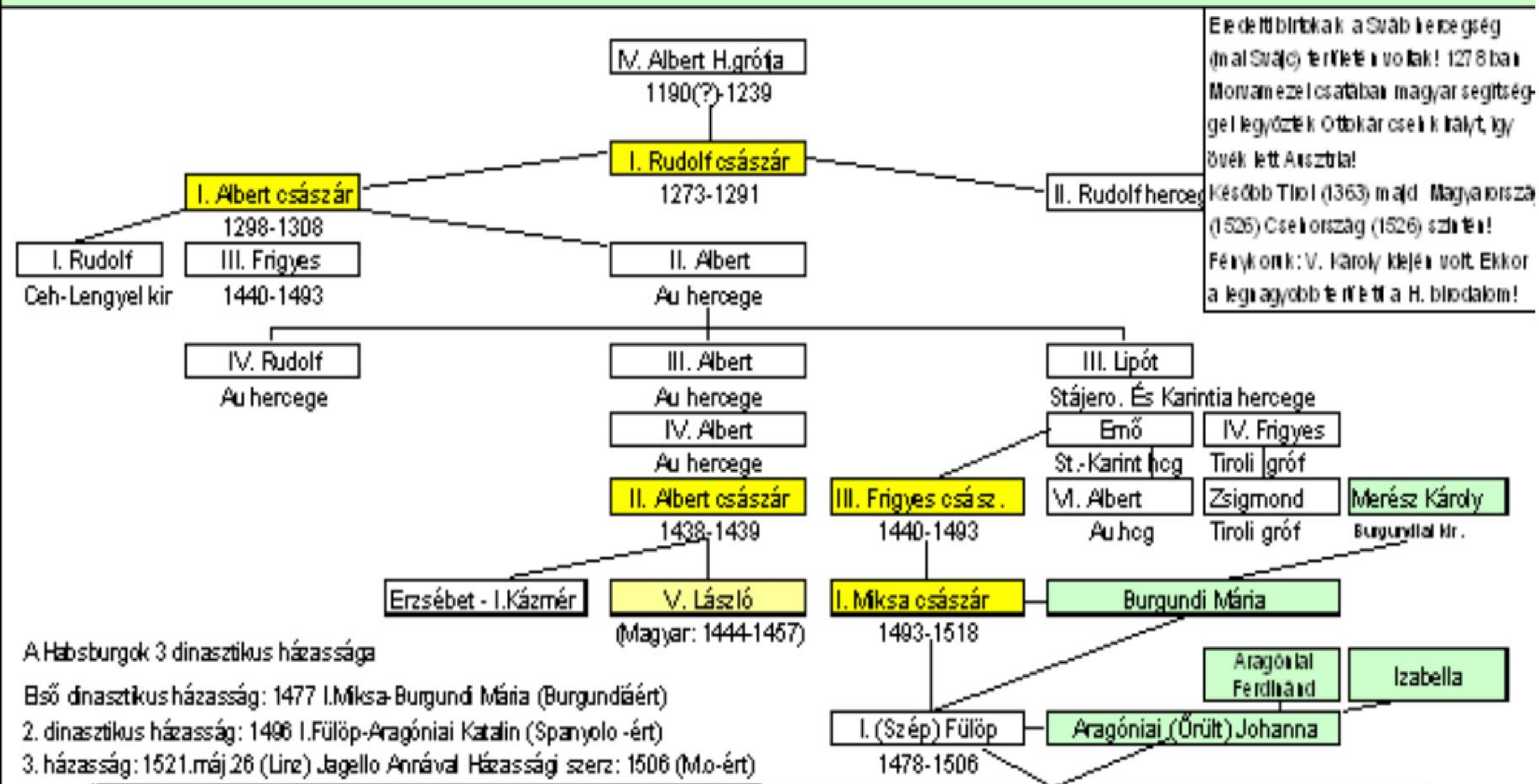
Hunyadi János - V.László - Hunyadi Mátyás

Habsburgok

A Habsburgok 3 dinasztikus házassága

Első dinasztikus házasság: 1477 I.Miksa-Burgundi Mária (Burgundiáért)

2. dinasztikus házasság: 1496 I.Fülöp-Aragóniai Katalin (Spanyolo -ért)

3. házasság: 1521.máj.26 (Linz) Jagello Annával Házassági szerz: 1506 (Mo-ért)

Erőfeszítések a korona visszaszerzésére

Mátyás elhárítja az Ulászló pótkoronájával való koronázást.
Tárgyalást kezd III. Frigyessel a Szt. Korona visszaszerzésére.
De ez elsőre meghiúsul, talán korábbi támogatói elvesztése miatt.
Sőt 1459-ben III. Frigyest is magyar királlyá választják párthívei.
Aztán Frigyes híveit is megnyerve széleskörű támogatást szerez.
Most Mátyás háttérből vezényli az 1462-ben újra induló tárgyalást.
János váradi püspök képviseli a magyarokat.
A korona ára kemény 80ezer arany, és ígéret, hogy Mátyás utód nélküli halála esetén III. Frigyes, vagy fia kerül magyar trónra.
A rendek vonakodva elfogadják a szerződés súlyos feltételeit.

1463-ban Bécsújhelyről Budára hozzák a koronát, de akkori törökellenes harca miatt csak 1464-ben koronázzák Mátyást.

1438-64

Ausztrák Hercegség
Krems
Duna
Korneuburg
St. Pölten
BÉCS
Hainburg
Morva
Nagyszombat
Nyitra
Selmecbánya
Nyitra
Zsitva
Garam
1440. jún. 11.–nov. 1.
Pozsony
Kis-Duna
Váh
Duna
Szarvkő
Kismarton
Bécsújhely
1440. nov. 9.–1463. júl. 24.
Ruszt
Nagymarton
Fraknó
Sopron
Kabold
1463. júl. 24–26. közszemle
Lánzsér
Kapuvár
Moson
1439. febr. 21.–1440. máj. 12.
1438. jan. 1. után–1439. júl. 5.
Esztergom
Komárom
Visegrád
1439. júl. 6–1440. febr. 21.
Tata
1440. máj. 12/13.
Győr
1440. máj. 27.–jún. 7.
BUDA
Pest
1463. júl.–1464. márc.
Gerencsér
1440. máj. 13/14.
Rába
Borostyánkő
Léka
Kőszeg
Pinkafő
Stájer
Székesfehérvár

5. útja: leghosszabb távolléte Mohács után

1526-ban a mohácsi vésszel 3 részre szaggatták az országot.

1526 végén Szapolyai Jánost, egy évre rá Habsburg Ferdinándot koronázzák Székesfehérváron, Perényi koronaőr asszisztálásával.

1529-ben Visegrád elfoglalásával a korona Szulejmán kezére kerül, de meggyőzik annak magyarországi szerepéről.

Így visszavonulóban Tassról a túszként fogva tartott Várday Pál esztergomi érsek és Perényi Péter koronaőr kíséretében megküldi Szapolyai Jánosnak, hogy alattvalójának tekintélyét erősítse vele.

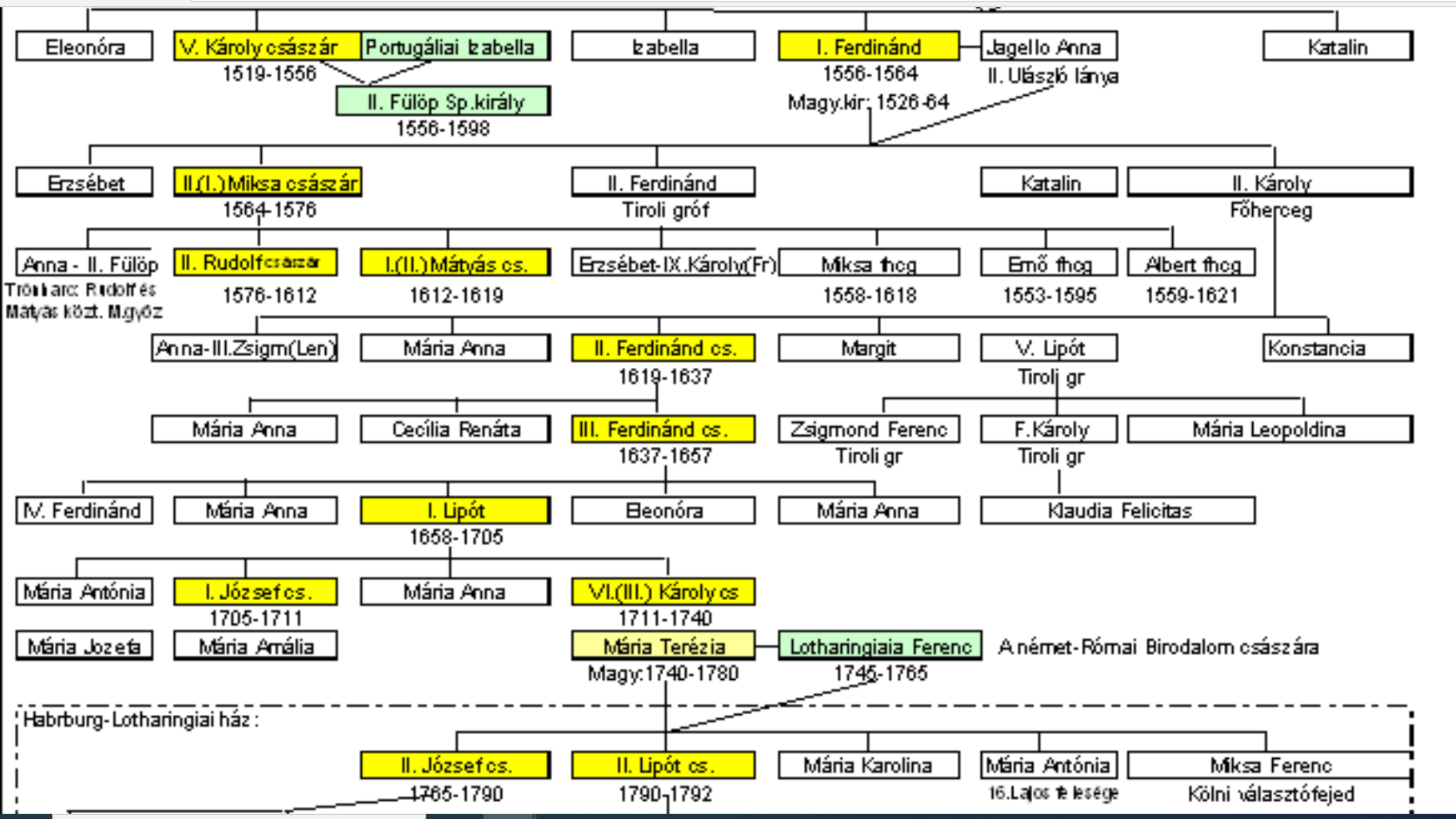
A szultán Erdélyt és a koronát János Zsigmond birtokában hagyja,

de megkoronázására a feltételek (hely, érsek) nem adottak.

A koronát feltehetően más kincsekkel együtt ismét Déván őrizik.

Perényi Füzér várában

Eleonóra
V. Károly császár
1519-1556
Portugáliai Izabella
Izabella
I. Ferdinánd
1556-1564
Magy.kir: 1526-64
Jagello Anna
II. Ulászló lánya
Katalin
II. Fülöp Sp.király
1556-1598
Erzsébet
II.(I.)Miksa császár
1564-1576
II. Ferdinánd
Tiroli gróf
Katalin
II. Károly
Főherceg
Anna - II. Fülöp
Trónharc: Rudolf és Mátyás közt. Mgyőz
II. Rudolf császár
1576-1612
I.(II.)Mátyás cs.
1612-1619
Erzsébet-IX.Károly(Fr)
Miksa főhg
1558-1618
Ernő főhg
1553-1595
Albert főhg
1559-1621
Anna-III.Zsigm(Len)
Mária Anna
II. Ferdinánd cs.
1619-1637
Margit
V. Lipót
Tiroli gr
Konstancia
Mária Anna
Cecília Renáta
III. Ferdinánd cs.
1637-1657
Zsigmond Ferenc
Tiroli gr
F.Károly
Tiroli gr
Mária Leopoldina
IV. Ferdinánd
Mária Anna
I. Lipót
1658-1705
Eleonóra
Mária Anna
Klaudia Felicitas
Mária Antónia
I. József cs.
1705-1711
Mária Anna
VI.(III.) Károly cs
1711-1740
Mária Jozefa
Mária Amália
Mária Terézia
Magy:1740-1780
Lotharingiai Ferenc
1745-1765
A német-Római Birodalom császára
Habrburg-Lotharingiai ház:
II. József cs.
1765-1790
II. Lipót cs.
1790-1792
Mária Karolina
Mária Antónia
16.Lajos feleség
Miksa Ferenc
Kölni választófejed

A korona a Habsburgok kezére kerül

1551 nyarán, Fráter György által előkészített alku alapján Szapolyai János felesége Izabella átadja a koronát I Ferdinánd megbízottjainak (Felvic).

És az erdélyi országgyűlés hűségesküt tesz I. Ferdinándnak.

A koronát, a török miatt kerülő úton viszik a Hofburg kincstárába.

Ideiglenesen két alkalommal kerül haza Pozsonyba:

1563. Habsburg Miksa (I Ferdinánd fia) koronázása

1572. Habsburg II. Rudolf (Miksa fia) koronázása

1583.-ban II. Rudolf átteszi székhelyét Prágába, így a Szt.Korona másodszor kerül a Hradzsinba (első II. Vencel).

A 15 éves háború keretében Bocskai-felkelés (1604-1606).

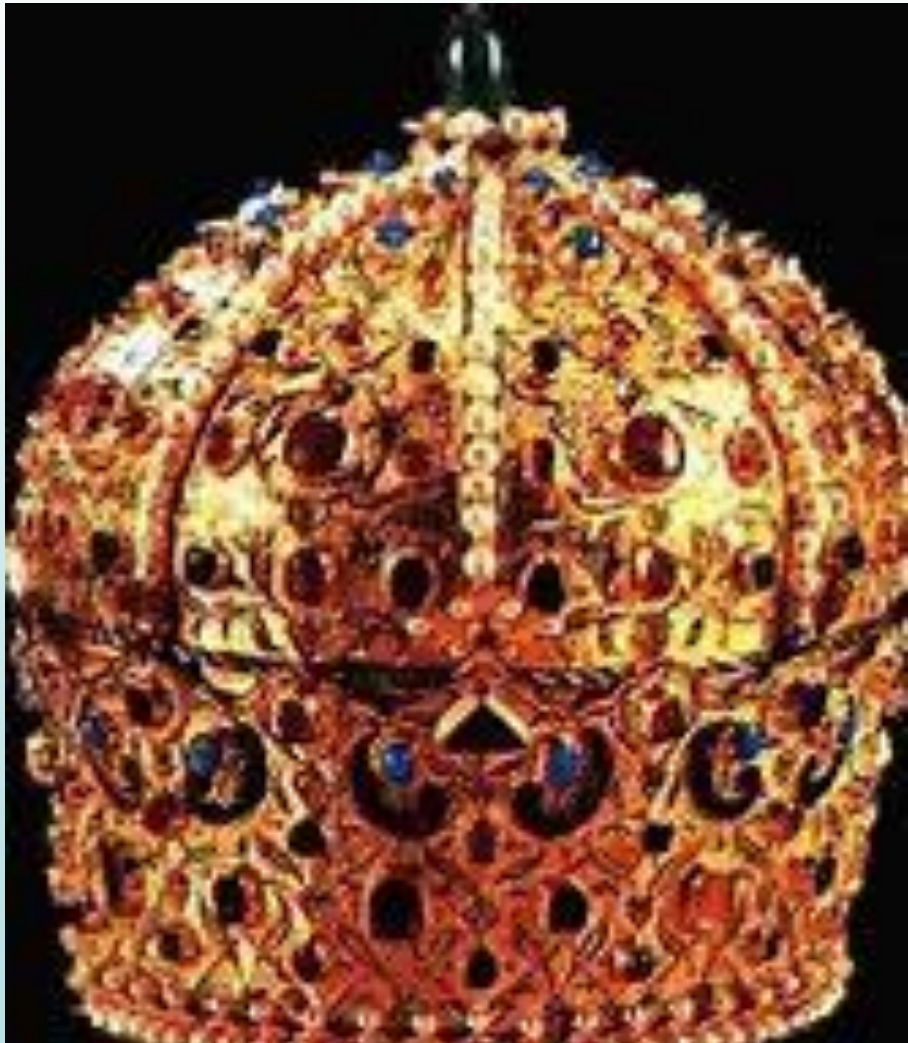
Bocskai István még koronát is kap a török támogatóitól.

Bocskai-korona

Végül ez is Habsburg kézre kerül

A bécsi Kunsthistorisches Museumban található

A Szt. Korona 1608-ban „haza” kerül

A szabad királyválasztás ellenére a Habsburgok örökségüknek tekintik a Magyar Királyságot.
A Bocskai-felkelés hatására nő a magyarok II.Rudolf ellenessége.
1608 nyarán Habsburg Mátyás szövetségében Prága alá vonulnak, és a katonai erődemonstráció hatására:
II. Rudolf lemond a magyar trónról öccse javára
és ünnepélyesen átadja a Szt. Koronát is.
Az Bécsen át november közepére Pozsonyba érkezik
és II. Mátyást megkoronázzák vele
Megegyezés létesül az új uralkodó és a magyar rendek között.
Ennek keretében a koronára vonatkozóan is egyezségre jutnak.
A koronát a pozsonyi vár legerősebb bástyájában helyezik el.

Korona-torony és koronaláda

Fehérvár elestével Pozsony lett a koronázó hely.
A vár Korona-tornyában őrizik a koronaládában.
A többi klenodiumot is abba helyezik el.
Őrzésére előkelőségekből koronaőrök vannak,
egy-egy katolikus és protestáns főúr személyében.

1551-1608

A Szent Korona útjai, 1551, 1563, 1572, 1583, 1608
A Szent Korona útja Erdélyből Bécsbe, 1551
A Szent Korona útja Bécsből Pozsonyba és vissza, 1563 és 1572
A Szent Korona útja Bécsből Prágába, 1583
A Szent Korona útja Prágából Pozsonyba, 1608
Habsburg területek, 1551
Szapolyai uralta területek, 1551
A török hódoltság területe, 1551
Habsburg-kézen lévő vár, 1551
Oszmán-török kézen lévő vár, 1551
A török hódoltság határa, 1608
A Magyar Királyság (Habsburg Monarchia) és az Erdélyi Fejedelemség határa, 1608
1608. jún. 27.: a korona átadása Mátyás főhercegnek és a magyar rendek képviselőinek
Szerdahely 1608. jún. 27–30.
PRÁGA
Jesenice
Kolín
Kuttenberg
Benešov
Deutschbrod
Iglau
Přibislav
Neuhaus
Nová Bystrica
Slavonice
Oberhollern
Znaim
Guntersdorf
Stockerau
Korneuburg
BÉCS
POZSONY
1551. szept. 3.
1563. szept. 7.
1608. júl. 14.–nov. 17.
1551. szept. 2.
1563. szept. 7–15. körül
1572. szept. 20–25. körül
1608. nov. 18. du. 4 órától
Sopron
Győr
Komárom
Esztergom
Nógrád
Vác
BUDA
Pápa
Fehérvár
Veszprém
Keszthely
Simontornya
Kanizsa
Kaposvár
Kaposmérő
Kaposvár
Kaposmérő
Kanizsa
Kaposvár
Kaposmérő
Kaposvár
Kaposmérő
Kaposvár
Kaposmérő

Bethlen Gábor a „bibliás fejedelem”

Kezdetben híven szolgálja erdélyi fejedelem elődeit.
Báthory Gábor életmódját és politikáját helytelenítve,
magát választatja fejedelemnek (1613–1629).
A harmincéves háborúban a Habsburgok ellen fordul,
és elfoglalja a királyi Magyarországot, majd Bécset ostromolja,
de Homonnai György hátba támadja, így visszavonul.
A besztercebányai országgyűlés (1620) magyar királlyá választja,
de körültekintően nem koronáztatja meg magát.
Az 1621-es nikolsburgi békében lemond a királyi címről és koronáról,
1626-ban belép a protestáns hatalmak szövetségébe, és pl.
kiszorítja Magyarországról Wallensteint, korának híres hadvezérét.
Uralkodása alatt van „Erdély aranykora”.

A Szent Korona Bethlen Gábor birtokában, majd a soproni országgyűlésen 1619–1622

A Szent Korona útja Bethlen Gábor birtokában, 1619–1622
A Szent Korona útja Kassáról Pozsonyba és Sopronba, 1622
Habsburg Monarchia területe
Az Erdélyi Fejedelemség területe
A török hódoltság területe
Habsburg-kézen lévő vár
Oszmán-török kézen lévő vár

LENGYEL KIRÁLYSÁG

Zsolna
Rózsahegy
1622. márc. 30/31.
Lucsivna
1622. márc. 29.
1622. márc. 26–29.
Lőcse
1622. márc. 25/26.
Kisszeben
1622. márc. 24/25.
Eperjes
Trencsén
1622. ápr. 5.–júl. 5.
Szakolca
Besztercebánya
Kassa
1621. máj. eleje–jún. 28.
1622. márc. 9–24.
Koronavisszaadás: 1622. márc. 20.
Zólyom
1620. 11. 29.–1621. 04. vége
Selmecbánya
1620. nov. 21–23.
Nagyszombat
Nyitra
Korpona
Losonc
Fülek
Léva
Szendrő
Sárospatak
Munkács
BÉCS
POZSONY
1619. okt. 15. – 1620. nov. 19.
1622. júl. 7.
1622. aug. 9.: a koronaláda legkorábbi hivatalos leltára
Érsekújvár
Szécsény
Miskolc
Ónod
Tokaj
Kálló
1621. júl. eleje–1622. márc. eleje
Ecsed
Szigot
Szatmár
Bécsújhely
Nógrád
Eger
Vác
Esztergom
Győr
Komárom
Sopron
1622. júl. 11. – aug. 8.
Koronaszemle a városházán: 1622. júl. 12.
Királyné-koronázás: 1622. júl. 26.
Tata
Hatvan
BUDA
Pest
Debrecen
Székelyhíd
Somlyó
Pápa
Palota
Fehérvár
OSZMÁN BIRODALOM
Szolnok
Veszprém
Várad
Erdély
Szentgrót
Egerszeg
Keszthely
Simontornya
Koppány
Gyula
Belényes
Komár
Kanizsa
Fejedelem
Jenő
Varasd
Kapronca
Szeged

Fordított helyzetű, befele menekítés

I.Rákóczi György folytatja előde Habsburg ellenes politikáját.

A 30 éves háború keretében a protestáns szövetségesek mellé áll,

1644-ben, a svédekkel szövetségben megtámadja III. Ferdinándot.

1645-ben még XIV. Lajos francia királlyal is szövetségre lép.

A szultán visszarendeli, így a fejedelem a békekötést választja.

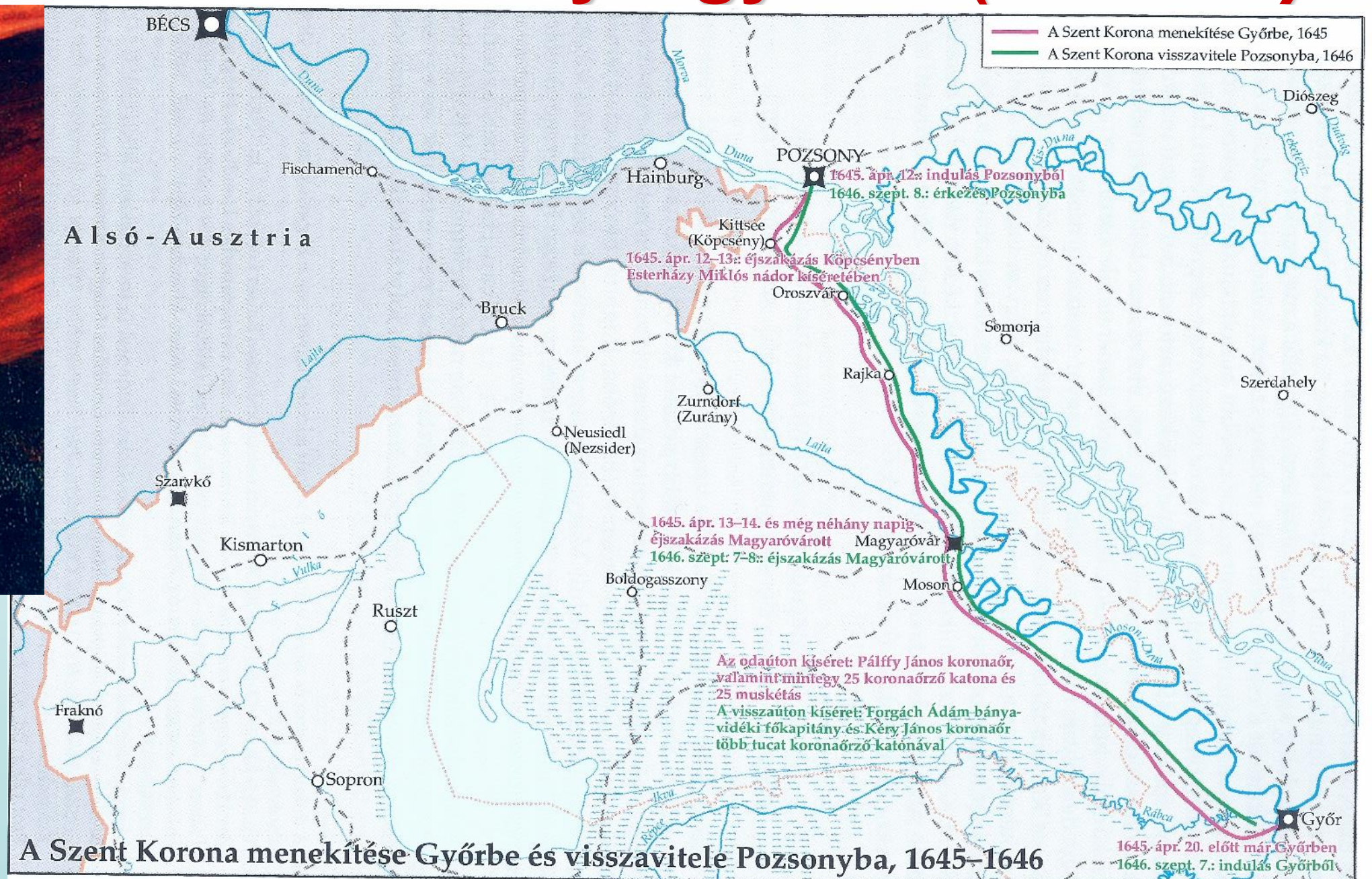
Az 1645-ös linzi békében több ÉK-i vármegyét megkap,

és eléri a magyarországi protestánsok szabad vallásgyakorlatát.

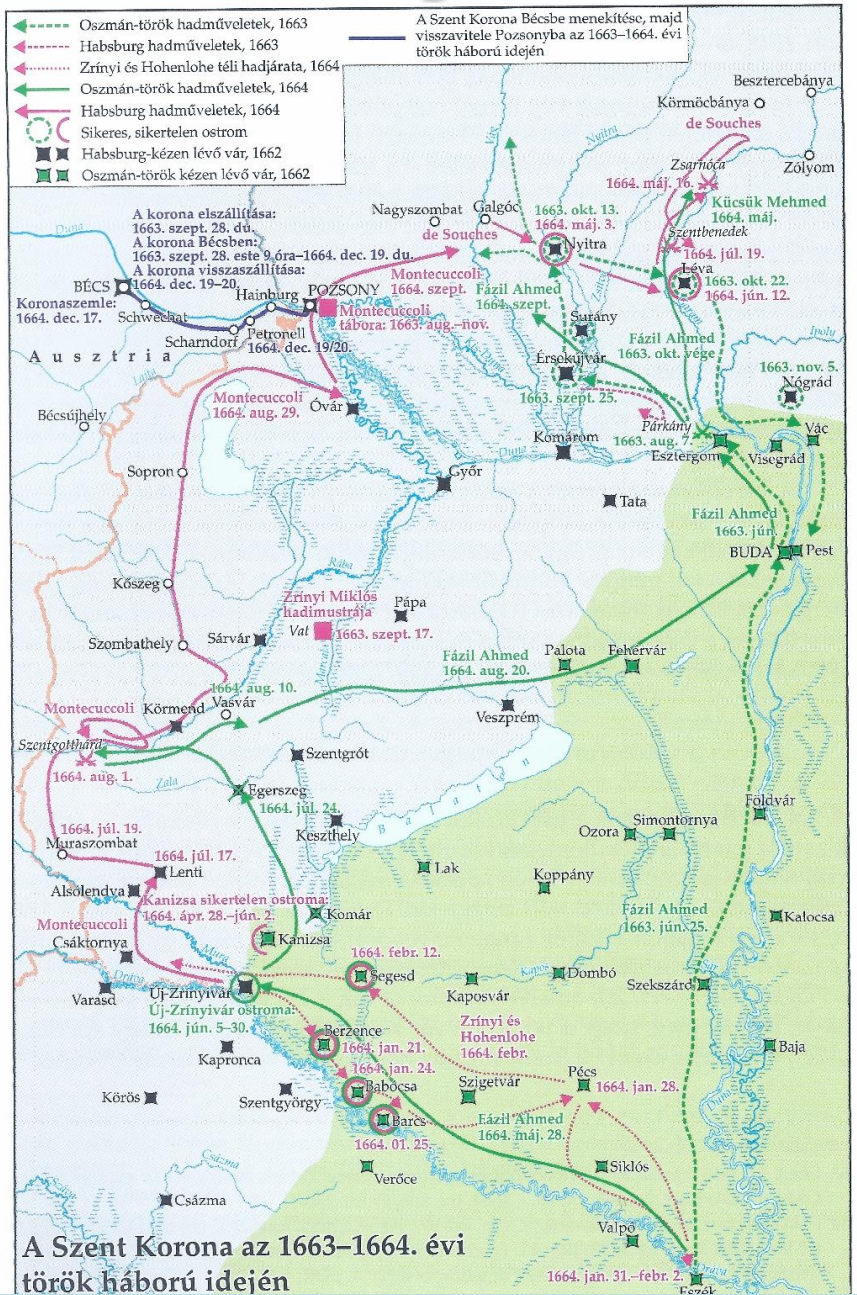
Feleségével, Lorántffy Zsuzsannával sokat tett egyháza és az iskoláztatás felvirágoztatására

Menekítés I. Rákóczi György elől (1645-46)

6. útja: menekítés a török elől (1663-64)

Pozsonyt is fenyegető török hadműveletek.

I. Lipót császár intézi Bécsbe szállítását.

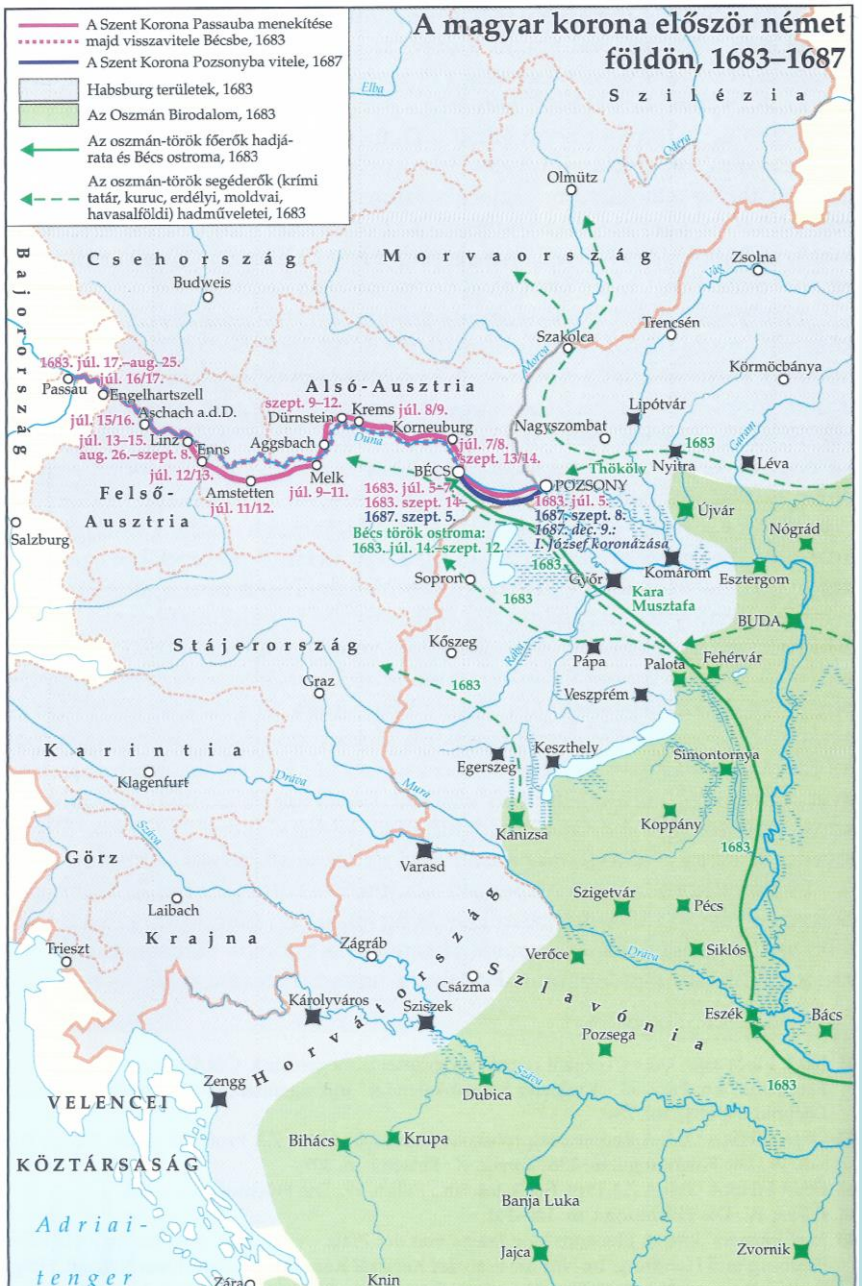
Elismervényét a koronaláda helyére teszik.

Az elvitel ütközik koronázási esküjébe és a rendekkel való egyezségbe.

Ezért azok nem szívesen veszik elvitelét.

De a koronaőrök kísérik és vele maradnak.

7. útja: menekítés a török elől (1683-87)

Kara Musztafa nagyvezír végső támadása Bécs ellen.

A Thököly-felkelés is támogatja a törököt.

Előzőhöz hasonlóan előbb Bécsbe viszik.

Majd I. Lipóttal egy hét alatt Linzbe, onnan a Dunán hajózva Passauba mennek.

Ekkor is kísérik a koronaőrök.

A körülzárt Bécset Sobieski János lengyel király felmenti.

A nagyvezír viszont selyemzsinórt kap.

A korona a menekítési útvonalon kerül vissza Pozsonyba.

Benczúr Gyula: Budavár visszavétele

8. útja: menekítés Rákócziék elől (1703-12)

1686-ban három hónapos ostrommal sikerült visszafoglalni Budát

V. Károly lotaringiai herceg a habsburg,

II. Miksa Emánuel bajor választófejedelem a német birodalmi erőket vezette.

A Rákóczi-szabadságharc nemcsak Erdélyre és a Felvidékre,

de a töröktől visszafoglalt területek egy részére is kiterjed.

I. Lipót harmadszor viteti el a koronát Pozsonyból, most Bécsbe.

1707-es ónodi országgyűlés kimondja a Habsburgok trónfosztását, a hagyomány szerint Bercsényi Miklós szavaival:

„Eb ura fakó, József nem királyunk többé”, azaz I.József.

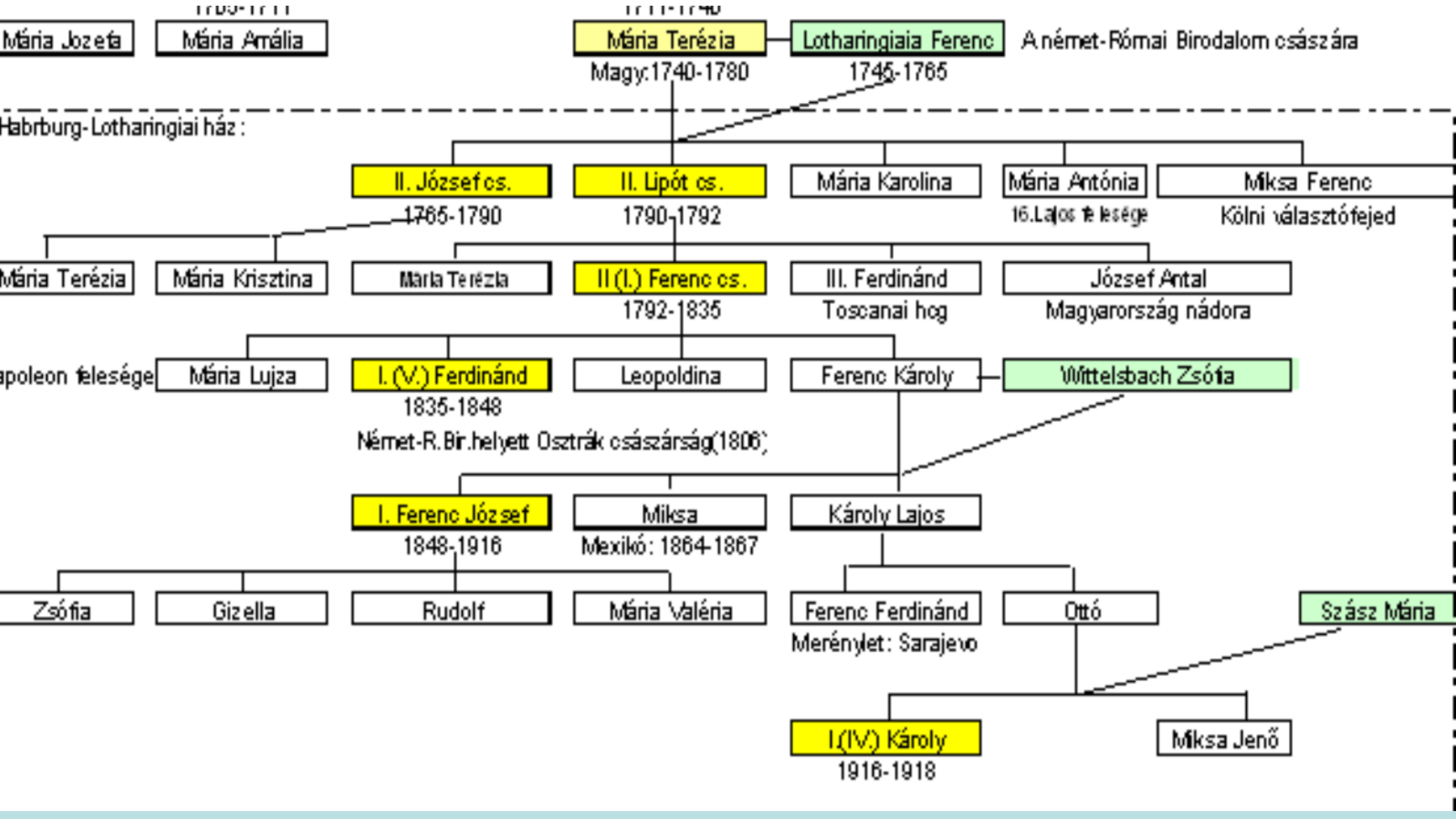
Az 1711-es Szatmári-béke megtorlás nélküli kedvező feltételekkel.

Than Mór: Az ónodi országgyűlés

A Szent Korona a Rákóczi-szabadságharc idején, 1703–1712

Mária Jozefa
Mária Amália
Mária Terézia
Magy:1740-1780
Lotharingiai Ferenc
1745-1765
A német-Római Birodalom császára
Habrburg-Lotharingiai ház :
II. József cs.
1765-1790
II. Lipót cs.
1790-1792
Mária Karolina
Mária Antónia
16.Lajos felesége
Miksa Ferenc
Kölni választófejed
Mária Terézia
Mária Krisztina
Mária Terézia
II (I.) Ferenc cs.
1792-1835
III. Ferdinánd
Toscanai hog
József Antal
Magyarország nádora
apoleon felesége
Mária Lujza
I. (V.) Ferdinánd
1835-1848
Leopoldina
Ferenc Károly
Wittelsbach Zsófia
Német-R.Bir.helyett Osztrák császárság(1806)
I. Ferenc József
1848-1916
Miksa
Mexikó: 1864-1867
Károly Lajos
Zsófia
Gizella
Rudolf
Mária Valéria
Ferenc Ferdinánd
Merénylet: Sarajevo
Ottó
Szász Mária
I.(IV.) Károly
1916-1918
Miksa Jenő

9. útja: II. József parancsára (1784-90)

II. József, a „kalapos király” nem koronáztatja meg magát,
hogy a koronázási eskü ne kösse a tervezett intézkedéseit.
Sőt 1784-ben a magyar elöljárók vonakodása ellenére a koronát a szokásossá vált őrzési helyéről, Pozsonyból átszállíttatja Bécsbe.
A császári kincstárban múzeumi tárgyként raktározzák el,
(mint II. József más országainak koronáját).
A két leköszönő koronaőr átadja a király főkamarásának, és jegyzőkönyv készül a koronával együtt őrzött értékekről is.
Uralkodása végén köztudottan szinte minden reformjáról lemond, és a koronát Budára küldi, a magyarok nagy ovációval fogadják.
II. Lipót koronázására átmenetileg visszakerül Bécsbe.
Napóleon támadásai elől Munkácsra, majd Egerbe viszik.

A Szent Korona Bécsbe vitele, 1784 és Budára szállítása, 1790

Alsó-

Ausztria

BÉCS
1790. febr. 18.

Schwechat

1784. ápr. 13.

Deutsch Altenburg
Regelsbrunn
Scharndorf

Hainburg
Wolfsthal
POZSONY

Köpcsény
1790. febr. 18/19. éjszaka
Oroszvár

Rajka
1790. febr. 19.

Magyaróvár
Moson

Öttevény
Abda
Győr
1790. febr. 19/20. éjszaka
Gönyű

Ács
1790. febr. 20.
Újszőny
Komárom
Neszmély
Süttő
Nyergesújfalu

1790. febr. 20/21. éjszaka
Esztergom
Dorog
Vác

Csaba
Vörösvár
Óbuda
BUDA PEST
1790. febr. 21.

Tata

Pápa

Székesfehérvár

Érsekújvár

Léva

Nyitra

Nagyszombat

Selmecbánya

Duna
Morva
Vág
Nyitra
Garam
Ipoly
Rába

POZSONY
NYITRA
BARS
HONT
NÓGRÁD
KOMÁROM
ESZTERGOM
MOSON
GYŐR
FEJÉR
VESZPRÉM
PEST-PILIS-SOLT

Menekítés Napolen elől

1805. dec. 9.-én érkeztek meg a munkácsi püspöki várba,

Budára vissza 1806. márc. 19.-én Mezőkövesden éjszakáztak, márc. 26.-án vonult be Budára.

1809 nyarán „Magyarországnak Budáról Egerbe szállított Szent Koronája a nagyobb biztonság okáért a vármegyeházán őriztetik.”

Az egri Megyeháza főkapuján belépve az oldalfalon egy emléktáblát láthatunk, hogy ebben az épületben őrizték a Szent Koronát 1809. jún. 18.-a és szept. 21.-e között.

Ugyanakkor itt tartózkodott a királyi család egy része is.

Tehát az 1809-es napóleoni csaták idején volt egy kicsit Egerben, onnan Gyöngyöst érintve felutazott Pest-Budára.

10. út: a 48-as szabadságharc miatt (1848-53)

1848-49 eseményei közismertek:
Az V. Ferdinándot leváltó Ferenc József trónra lépését a magyar országgyűlés nem fogadja el.
Windischgrätz e miatti támadásakor ki kellett üríteni Pest-Budát.
A kormány 1848. decemberi Debrecenbe költözésével párhuzamosan a koronát budai őrzési helyéről is oda szállítják.
Ládájával hintóban ideiglenes pallókon viszik át a Lánchídon.
Így a gyalogosokon kívül a korona kocsija kelt át először rajta.
A ládát vonattal szállítják Szolnokig, majd onnan szekéren tovább vitték a debreceni városházára.
E közben esett vele a karcagi malőr.

A Szt. Korona Karcagon

„Közvetlen Karczag alatt, az úgynevezett pápista város végén,

a Balajti-féle olajütő malom táján pedig, egy hó- fúvásos bányagödörbe a koronaláda borult.

A vasalkotmány nem tett ugyan kárt a gondosan belé helyezett nemzeti kincsen: a koronán, de egy kis időveszteséggel járt a hozzája erősített kocsit is magával rántó vasláda kiemelése. Azután ismét tovább vágtattak Ágotáig, ahol az emberek is, a lovak is egy kevés pihenőt tartottak a terjedelmes állás alatt, melynek fele a ladányi, fele a karczagi határon állott, s ma már nyoma sincs.”

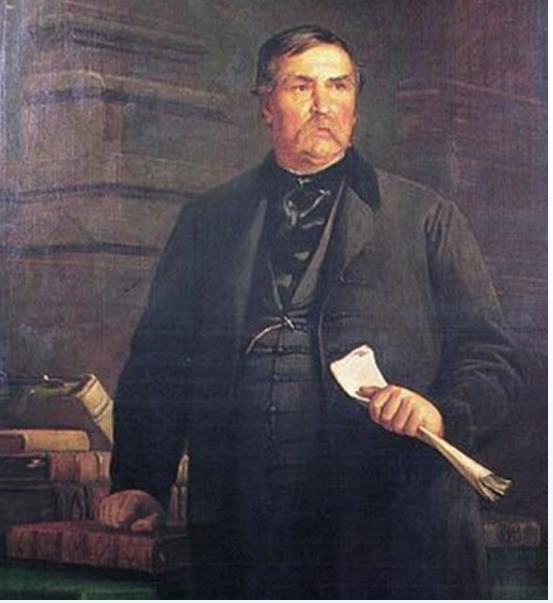
További sikerek és kudarcok

1849. márc. 4-én a cseh Olmützben kiadott osztrák alkotmány:
Visszavonja az 1848. áprilisi magyar törvényeket
Eltöröli a korábbi rendi alkotmányt is, leválasztja Magyarországról
Erdélyt a Partiummal, Horvátországot, Szlavóniát, Bácskát,
Temesközt, és a határőrvidékeket.
Elrendeli Magyarország beolvasztását az osztrák császárságba.
Erre kényszerű válasz a Függetlenségi Nyilatkozat és trónfosztás.
A tavaszi hadjárat sikerei: Szolnoktól Schwechatig.
Aztán Petőfivel: Jön az orosz, jön az orosz, Itt is van már valóba.
Görgey kapitulál Fjodor Vasziljevics Rüdiger cári tábornok előtt.
A hadjárat, majd a visszavonulás során a korona útvonala:
Debrecen-Pest-Kecskemét-Szeged-Nagyvárad-Arad-Orsova

A korona szomorú sorsa

Szemere Bertalan révén a korona sikertelen felajánlása a cárnak, a helyzet mentésére.
Batthyány Kázmér külügyminiszter szerint törjék össze, vagy dobják a Dunába.
A koronát kísérő Szemere azonban 1849. aug. 23.-án Orsovánál egy Duna parti füzesben elássa a koronaládát.
A császári hatóságok a szabadságharc után keresni kezdik.
Az emigránsoknál kikémlelve csak1853. szept. 8.-án került elő : a koronázási palást átázva, kifakulva, a kardot szinte megette a rozsda, a korona bőrtokja, a saruk, a harisnyák és néhány régi okirat teljesen szétmállva, letört rubinkövek, az egyik függő leszakadva, és az országalmáról letörött az aranykereszt.
Diadalmas hajóútja Budára-Bécsbe-Budára.

Kiegyezés

A Habsburgok súlyos vereséget szenvedtek
III. Napoleon és Piemont seregeitől
(solferinoi csata: 1859 június 24)
elveszítve Lombardiát és Toscanát.

Deák Ferenc a Batthyány-kormány volt igazságügy-minisztere.
A reformkorban és a dualizmusban is meghatározó államférfi,
„a haza bölcse” és „a nemzet prókátora” titulust kapta.
A Pesti Naplóban 1865. ápr. 16-án megjelent híres „húsvéti cikke” a kiegyezéshez vezető új irányt mutatott a birodalmi politikának.
Ezen aztán még évekig fáradozott az 1867-es megvalósításáig,
ami aztán hazánk rendkívüli gyarapodásához vezetett.

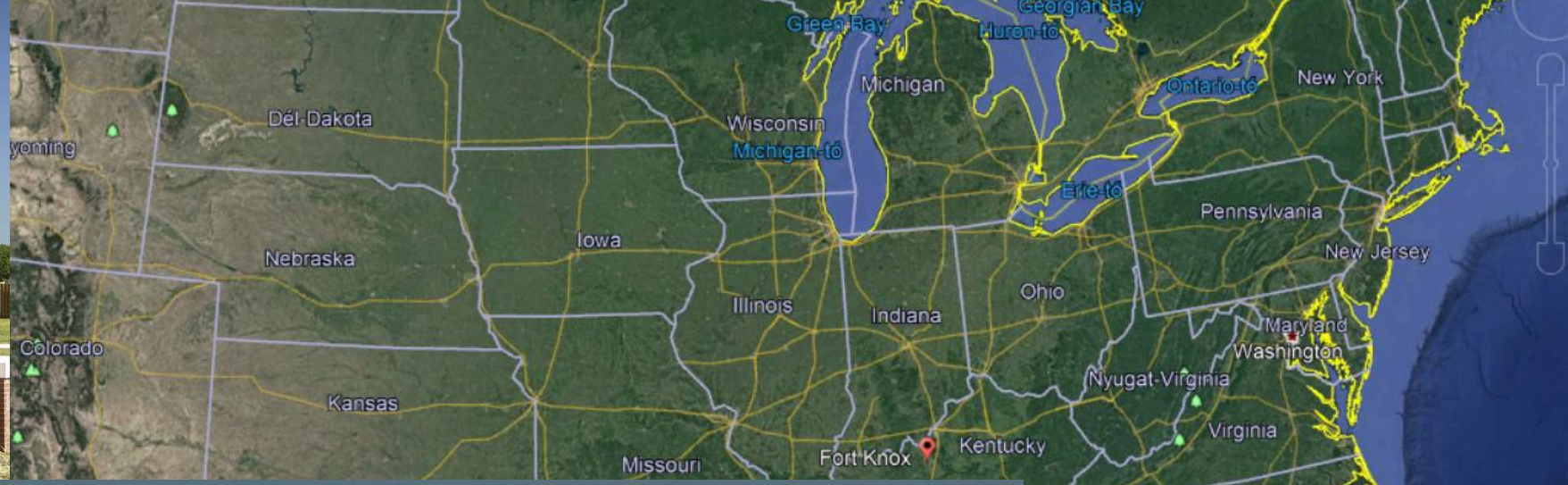

A magyar korona a szabadságharc idején és után, föld felett, majd föld alatt, 1848–1853
A Szent Korona Debrecenbe vitele 1848/1849 telén
A Szent Korona útja vissza Budára, majd onnan Szegeden, Nagyváradon, Aradon át Orsovára 1849 nyarán
A Szent Korona Budára szállítása, 1853
A Szent Korona vonatútja Buda és Bécs között, 1853 (oda-vissza)
Galícia
Morvaország
Alsó-Ausztria
BÉCS
1853. szept. 19–21.
1853. szept. 20.: uralkodói megtekintés
Marchegg
Pozsony
1853. szept. 19. 14 óra
Besztercebánya
Nyitra
Kassa
Miskolc
1853. szept. 19. fél 11
Esztergom–Nána (Párkány)
Vác
Komárom
Óbuda
–1848. dec. 31. Buda
Pest
1849. jún. 6/7.–júl. 8/9.
1853. szept. 16–18.: közszemle
1853. szept. 21. 16 óra–
1867. jún. 8.: Ferenc József koronázása Pest-Budán
Debrecen
1849. jan. 5. vagy 6.
1849. jún. 5.
1848. dec. 31.
Szolnok
Kecskemét
1849. aug. 1–6.
Nagyvárad
1849. aug. 6.
Gyapjú
Nagyszalonta
1849. aug. 7.
Nagyzerénd
1849. aug. 8.
1849. aug. 9–11.
Arad
Lippa
Szeged
1849. júl. 9–29. vagy 30.
Makó
1853. szept. 10–15.: az Albrecht hadigőzös fedélzetén
1853. szept. 15., Budafok: a jelvények ellenőrzése
Pécs
Temesvár
1849. aug. 12–14.
Lugos
1849. aug. 14.
Karánsebes
Eszék
Újvidék
Belgrád
Orsova
1849. aug. 15.–1853. szept. 8.: a korona megtalálása
1853. szept. 10.: indulás Budára
Stájerország
Graz
Karintia
Krajna
Zágráb
Fiume
Horvátország
Szlavónia
Bukovina
Moldvai Fej.
Kolozsvár
Marosvásárhely
Erdély
Nagyszeben
Brassó
Havasalföldi Fejedelemség
Duna
Tisza
Maros
Körös
Temes
Béga
Olt
Dráva
Mura
Száva
Kulpa
Una
Szávon
Lajta
Vág
Garam
Hernád
Bodrog
Szamos
Rába

11. útja: II. világháború miatt (1944-78)

1944.okt.10.-én a nyilas hatalomátvétel elől a két koronaőr a koronázási ékszereket a budai várban elássa.
Szálasiék megtalálják, és előtte teszi le a „nemzetvezetői” esküt.
Az egyházi méltóságok a megkímélt Pannonhalmán tartanák.
Veszprém-Kőszeg-Velem útvonalon hurcolják.
1945. márc. 27.-én hagyja el a Szent Korona Magyarországot.
Ausztriában a koronaőrök egy benzines hordóba rejtve elássák.
Majd az amerikai hadseregnek adják át Mattseeben.
Augsburg-Frankfurt-Bonn-Bréma után hajón viszik az USA-ba.
1951-78 között az USA Kentucky államában, a Fort Knox katonai támaszponton, saját aranytartalékaikkal együtt őrizik.

A Szent Korona útja, 1944–2000
A Szent Korona útja Budapestről az Egyesült Államokba, 1944–1953
A Szent Korona hazaútja, 1978
Frontvonal, 1944. okt. 15.
A szövetséges csapatok találkozási vonala, 1945. május közepe
Németország és Ausztria:
Amerikai megszállási zóna
Szovjet megszállási zóna
Brit megszállási zóna
Francia megszállási zóna
A 4 szektorra osztott Berlin és Bécs
Északi-tenger
Balti-tenger
Amerikába
Kiel
Lübeck
Bremerhaven
1953. márc. 11-ig
HAMBURG
Bréma
AMSZTERDAM
HOLLANDIA
Rotterdam
Hannover
BERLIN
Potsdam
Magdeburg
Antwerpen
BRÜSSZEL
KÖLN
Göttingen
N É M E T O R S Z Á G
Lipcse
BELGIUM
Bonn
Bad Godesberg
1952. nov. 11–20.
Drezda
Friedberg
1951. aug. 21-től
Chemnitz
Wiesbaden
1945. szept. 17.–
1946. ápr. 17.
Frankfurt
1945. aug. 3–17.: a Német Nemzeti Bankban
1949. máj. 12-től: másodszor a NNB-ban
LUX.
PRÁGA
Würzburg
Verdun
Metz
Seckenheim
1945. júl. 31.
Heidelberg
1945. aug. 3.: fotózás
Pilsen
Nürnberg
Nancy
Karlsruhe
Strasbourg
Stuttgart
Regensburg
Budweis
Augsburg
1945. júl. 25-től
Ulm
Passau
Freiburg
1946. ápr. 17.–
1949. máj. 12.
MÜNCHEN
Linz
BÉCS
Besançon
Basel
Zürich
Zellhof
1945. ápr. 5.
Attersee
Mattsee
Salzburg
1945. ápr. 7-től
ápr. 26. éjszaka:
a korona elásása
Marianzell
Semmering
Bern
Innsbruck
Mürzsteg
1945. márc. 28.–
Kőszeg
A U S Z T R I A
MAGYARORSZÁG
BUDAPEST
1944. okt. 10–11. éjszaka:
a koronát elásják Váralja alatt
1944. okt. 30.–nov. 2-ig a budai várban
1978. jan. 5.: érkezés az USA-ból repülővel
1978. jan. 6.: átadási ceremónia a Parlamentben
1978. jan. 31.: a Nemzeti Múzeumban
2000. jan. 1.: a Parlament lépcsőcsarnokában
Genf
Graz
Veszprém
1944. nov. 7-től
Klagenfurt
Marburg
Trient
Udine
Laibach
MILÁNO
Pécs
Arad
R O M Á N
K A N A D A
Columbus
1953. márc. 22. éjszaka
Washington D.
1978. jan. 4/5.
Fort Knox
1953. márc. 23.–1978. jan. 4.
Little Rock
1978. jan. 4.
Mexikói-öböl

WELCOME TO
FORT KNOX

Green Bay
Georgian Bay
Huron-tó
Michigan
Ontario-tó
New York
Dél-Dakota
Wisconsin
Michigan-tó
Erie-tó
Pennsylvania
Iowa
New Jersey
Nebraska
Illinois
Indiana
Ohio
Maryland
Washington
Colorado
Nyugat-Virginia
Kansas
Virginia
Missouri
Fort Knox
Kentucky
Észak-Karolina
Dél-Karolina
Georgia

Hazatérés

1977. szeptemberében a Magyarországra érkező Billy Graham amerikai baptista lelkész a hazai baptistákkal egyeztetve közbenjár a szintén baptista Jimmy Carter amerikai elnöknél.
1978. jan. 5.-én kerül ismét haza a koronázási jelvényekkel együtt.
A Szent Koronát és a koronázási jelvényeket nem a fennálló rendszernek, hanem a magyar népnek adja vissza "az amerikai népet" képviselő delegációt vezető Cyrus Vance külügyminiszter.
Kikötik, hogy a koronaékszereket nyilvánosan állítsák ki.
Megegyezés szerint Kádár nem vesz részt a ceremónián.
Az átadáson jelen vannak a kulturális élet ismert kiválóságai (Pl.: Szent-Györgyi Albert Nobel-díjas tudós, Illyés Gyula író, Varga Imre szobrász, Kocsis Zoltán zongoraművész).

USA álláspont

Jimmy Carter elnök üzenete: „A büszkeség őszinte érzésével tölt el, hogy visszaadhatom Magyarország népének ezt a felbecsülhetetlen értékű kincset, amelyet megóvni a második világháború szörnyű pusztítása óta az Egyesült Államok számára megtiszteltetés volt. Ebben a tettben én a két nép hagyományos barátságának megerősítését látom.”

Cyrus Vance külügyminiszter beszéde: „Kováts ezredes életét áldozta az amerikai függetlenségért Dél-Karolinában, a charlestoni csatában. Az Egyesült Államok volt az egyetlen ország, amely elismerte a magyar köztársaságot 1849-ben, s aztán tárt karokkal fogadta Kossuth Lajost. 1945-ben a magyar koronaőrség menekítette a koronaékszereket nyugatra, s adta át az amerikai hadseregnek, amely azt átvette megőrzésre azzal, hogy az a magyar nép tulajdona.”

UNITED STATES OF AM

Méltó helyén az Országházban

Igazolja szakrálius voltát, hogy csodás módom mindig hazakerült.

Nem idegenben, zsákmányként mutogatják.

Koronázás: 1.Székesfehérvár Boldog Asszony Templom 1543-ig
2.esztergomi érsek 3.Szt. Korona
pápai jogkörű apostoli király
19 zománckép, aranyművesek szerint egységes, kivéve 3.
Legfelől a keresztnél az Atya Isten(Nap,Hold).
Felső 4: Jakab, János, Péter, Pál.
Alatta: Tamás ,András, Fülöp, Bertalan.
A pártán Jézusba Pantokrátor (felírat), mindenki Rá néz.
3 kép nem illik: eltérő méret és színezés (fekete->piros).
Nagy Károly avaroktól zsákmányolta.
Kalandozásnál keresték.
Aacheni dómból, Nagy Károly szarkofágjából került elő.
Szilveszter Nagy Károly nevelője volt.

Segédlet

https://hu.wikipedia.org/wiki/A_Szent_Korona_története

https://www.youtube.com/watch?v=SjQBH3h3aSI

https://koronazopalast.hu/a-palast-tortenete/

http://minden-ami-magyar.hu/szk/papgabor_angyalikoronaszentcsillag.pdf

https://www.youtube.com/watch?v=msGpsoqt7aw

http://szentkoronaradio.com/blog/2020/03/30/a-koronavirus-jarvany-miatt-a-vilaghalora-kerult-egy-csodas-film-a-szent-korona-torteneterol/?fbclid=IwAR2U6_zyGXeMY7Xp2tKno8AVxmCbrupEEgTjZ5YYYrdHAWTgw8ICy_nJ9KU

Http://mek.oszk.hu/04700/04739/html/gorgey2036/gorgey2036.html

https://www.youtube.com/watch?v=MErgX6c_ETY&fbclid=IwAR10oIxxprVR3Ef955Jn7dy_8E5ircvD0C4oEF1OOxMyFC88HRmtPkxeHmk

https://drive.google.com/file/d/1E0q_GmLuyUSal9-keqs7-JQiNZI7xEl_/view

https://www.youtube.com/watch?v=xCci5A6kya4

https://www.youtube.com/watch?v=EPwoOzY5vKA

https://www.facebook.com/media/set?vanity=patriotaeuropa&set=a.922937844491702